

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КРАЇНОЗНАВСТВА ТА ТУРИЗМУ

Сучасний стан та перспективи розвитку
сільського туризму в Швейцарії

за спеціальністю: 242 Туризм
галузі знань: 24 Сфера обслуговування
за освітньо-професійною програмою: Туризм
на здобуття освітнього ступеню: Бакалавра

Кваліфікаційна робота бакалавра
Студента денного відділення
IV курсу
Гужавіна Дмитра Володимировича
Науковий керівник:
к.геогр. н., доц. Матвієнко Н.М.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ	6
1.1.Сутність, особливості та історичні аспекти розвитку сільського туризму.....	6
1.2.Види та організаційні форми сільського туризму.....	11
1.3.Методи та методика дослідження.....	18
РОЗДІЛ 2. ЧИННИКИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ ШВЕЙЦАРІЇ	24
2.1.Природно-рекреаційні чинники.....	24
2.2.Історико-культурні чинники.....	34
2.3.Соціально-економічні чинники.....	44
2.4.Екологічний чинник.....	51
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В ШВЕЙЦАРІЇ	56
3.1.Географія сільського туризму в Швейцарії.....	56
3.2.Проблеми та перспективи розвитку сільського туризму в Швейцарії.....	61
3.3.Можливості застосування досвіду Швейцарії для розвитку сільського туризму в Україні.....	67
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76

ВСТУП

Актуальність. Сільський туризм є важливим елементом сучасної туристичної індустрії, що набирає популярності в усьому світі завдяки своїй здатності забезпечувати унікальні туристичні враження та підтримувати місцеву економіку. У країнах з багатим природним і культурним спадком, таких як Швейцарія, сільський туризм відіграє особливо важливу роль, сприяючи економічному розвитку регіонів, що традиційно залежать від сільського господарства.

Швейцарія, з її вражаючими альпійськими пейзажами, багатою історією та традиціями, має всі передумови для розвитку сільського туризму. Ця країна відома не тільки своїми високогірними курортами, але й численними мальовничими селищами та фермерськими господарствами, які пропонують туристам можливість відчувати автентичну сільську культуру та спосіб життя. Сільський туризм у Швейцарії не лише сприяє збереженню культурної спадщини, але й відіграє ключову роль у економічному зростанні та диверсифікації регіональної економіки.

Один із головних впливів сільського туризму на економіку регіонів полягає у створенні нових робочих місць та підтримці місцевого бізнесу. Туристи, які приїжджають у сільські райони, не тільки витрачають кошти на проживання, харчування та розваги, але й купують місцеві продукти та вироби, що сприяє зростанню доходів місцевих підприємців. Крім того, розвиток сільського туризму стимулює інвестиції у інфраструктуру, що включає модернізацію доріг, розвиток громадського транспорту та покращення умов проживання.

Успішні практики розвитку сільського туризму в Швейцарії можуть слугувати прикладом для інших країн, які прагнуть підвищити економічну стійкість своїх сільських регіонів. Досвід швейцарських регіонів демонструє, що стратегічний підхід до розвитку туризму, що включає залучення місцевих

громад, інвестування в інфраструктуру та підтримку культурної автентичності, може стати потужним двигуном економічного зростання.

Таким чином, сільський туризм має потенціал стати ключовим фактором економічного розвитку регіонів Швейцарії, сприяючи не лише зростанню доходів, але й збереженню культурної спадщини та підвищенню якості життя місцевого населення. Аналіз успішних практик у цій сфері дозволяє зрозуміти, які саме стратегії та підходи є найбільш ефективними для стимулювання розвитку сільського туризму і які уроки можуть бути засвоєні для подальшого розвитку цього сектора.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В процесі дослідження були використані праці: Г. І. Гапоненко [3], П. Горішевський [5], В. Г. Грановська [6], В. К. Данилко [7], В. Г. Іванова [10], І. Калашников [11], В. А. Квартальнов [13], М. П. Мальська [14], О. Г. Милашко [16], Т. П. Панюк [20], Б. М. Перевалов [21], О. О. Самко [28], В. А. Смолій [30], І. В. Тищук [34], Н. В. Фоменко [39], О. Хитра [40], Ф. Юрін [41].

Мета бакалаврської роботи є аналіз сучасного стану та перспективи розвитку сільського туризму в Швейцарії.

Відповідно до мети нами було поставлено і виконано такі **завдання**:

- охарактеризувати сутність, особливості та історичні аспекти розвитку сільського туризму;
- дати загальну характеристику видам та організаційним формам сільського туризму;
- проаналізувати чинники розвитку сільського туризму Швейцарії;
- проаналізувати географію сільського туризму в Швейцарії;
- охарактеризувати проблеми та перспективи розвитку сільського туризму в Швейцарії;
- проаналізувати можливості застосування досвіду Швейцарії для розвитку сільського туризму в Україні.

Об'єктом бакалаврської роботи є сільський туризм в Швейцарії.

Предметом бакалаврської роботи є вплив сільського туризму на економічний розвиток регіонів Швейцарії: аналіз прикладів успішних практик.

В процесі написання даної бакалаврської використано сукупність загальнонаукових **методів**: метод аналізу наукових праць, метод порівняння, а також – поєднання історичного та логічного методів, і міждисциплінарного підходу з використанням даних історії, туризму та інших дисциплін.

Структура бакалаврської роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ

1.1. Сутність, особливості та історичні аспекти розвитку сільського туризму

Витоки сільського туризму можна простежити до історичної практики дослідження дозвілля та культурного збагачення. Концепція сільського туризму виникла, щоб дозволити людям відчувати чарівність і автентичність сільського життя далеко від міських центрів. На ранніх етапах розвитку сільський туризм був насамперед зумовлений бажанням втекти від міської метушні та поринути в природу та традиційні звичаї.

Оскільки люди прагнуть спокою та зв'язку з природою, сільський туризм став популярним і перетворився на унікальну форму подорожі, яка наголошує на стійкості, культурному обміні та участі громади [6, с. 57].

Еволюція практик сільського туризму характеризується більш структурованим і організованим досвідом для мандрівників. Сільський туризм, який спочатку був зосереджений на дослідженні природних ландшафтів і участі в сільськогосподарській діяльності, розширився, включивши різноманітні послуги, такі як:

- Туристичні маршрути
- Зони відпочинку
- Сільськогосподарський і народний музеї
- Сервісні центри [6, с. 58].

Крім того, розвиток готелів типу «ліжко та сніданок» відіграв важливу роль у забезпеченні варіантів розміщення для сільських туристів, надаючи їм можливість залишитися в традиційному сільському середовищі та тісно взаємодіяти з місцевими громадами.

Еволюція варіантів розміщення та активного відпочинку сприяла зростанню та диверсифікації практик сільського туризму, задовольняючи інтереси та вподобання ширшого кола мандрівників.

Сучасні тенденції та майбутні перспективи сільського туризму підкреслюють постійне зростання галузі та інновації. Із зростанням глобального інтересу до еко-подорожей та екотуризму сільський туризм стає кращим вибором для мандрівників. Райони, багаті на природні та культурні ресурси, стають центрами розвитку сільського туризму, надаючи туристам унікальні можливості зануритися в місцеві традиції та спосіб життя [1, с. 65].

Крім того, наголос на маркетингу, організаційних стратегіях і створенні міжнародних кластерів у секторі сільського туризму підкреслює потенціал галузі для розширення та співпраці в глобальному масштабі. Сільський туризм продовжує розвиватися в процесі аналізу історичних подій і охоплення нових тенденцій, відкриваючи нові можливості для підприємництва, культурного обміну та практик сталого туризму.

Сьогодні сільський (зелений) туризм є одним із найперспективніших напрямів іноземного туризму. Він використовує природні та історичні особливості сільських ресурсів і поєднує багато різних видів туризму.

Поняття «сільський зелений туризм» у його звичайному трактуванні існує давно. Ще в Римській імперії серед членів імперської родини існувала мода на відпочинок у сільській місцевості. Нині на зміну концепції звичайного відпочинку на морському узбережжі (концепції трьох «S» (Sun-Sea-Sand) – сонце, море, пісок) прийшла концепція пізнавальних подорожей у сільську місцевість для ознайомлення з місцевими традиціями та вживанням екологічно чистих продуктів (концепція трьох «L» (Landscape-Lore-Leisure) – пейзажі, традиції, дозвілля). Це відродило інтерес до сільського туризму [3, с. 45].

У широкому сенсі під поняттям «зелений сільський туризм» розуміється відпочинок у приватних господарствах, що приваблює відпочиваючих цікавим та різноманітним дозвіллям та туристичними можливостями.

Експерти ЮНВТО визначають сільський зелений туризм як комплексну багатопланову діяльність, що включає піші та кінні прогулянки, полювання та риболовлю, гірські походи та альпінізм, спортивні та оздоровчі подорожі [3, с. 46].

У вітчизняній та закордонній теорії і практиці досить часто зустрічається поняття «сільського туризму», який традиційно вважається започаткованим у Франції та Швейцарії у другій половині ХХ ст. При цьому зазначається, що ще на початку ХVІІІ ст. у французьких і швейцарських Альпах (околиці Монблану та інших найвищих альпійських піків Європи) з'явилися перші гостьові будинки-шале для обслуговування експедицій британських туристів-природолюбів. Сільський туризм набув великої популярності у США та Англії (система В&В), Ісландії, Данії, Іспанії, Фінляндії, Австрії, Швейцарії, Польщі та Угорщині [6, с. 57].

Закон України «Про туризм» визначає туризм як тимчасовий виїзд особи з місця проживання з оздоровчою, пізнавальною, професійною, комерційною чи іншою метою без заняття оплачуваною діяльністю [24].

У проекті Закону України «Про сільський зелений туризм» сільський зелений туризм визначається як вид туризму, при якому туристи тимчасово перебувають у селах (селах) для відпочинку та розваг та отримують послуги сільського зеленого туризму. Послуги сільського зеленого туризму включають такі види діяльності, як бронювання, розміщення, харчування, інформаційні послуги та інші послуги, що надаються окремими членами сільського господарства, заміськими віллами та власниками невеликих готелів для задоволення потреб туристів [23].

Слід визначити, що сільський туризм є одним з видів туризму, тобто він частина туристичної галузі. Слід розглянути різні підходи до понять сільський туризм і зелений туризм (табл. 1.1.).

Таблиця 1.1.

Підходи до понять «сільський туризм» та «зелений туризм»

Сільський туризм		Зелений туризм (екотуризм)	
Джерело	Поняття	Джерело	Поняття
С. Медлік	Сільський туризм – вид відпочинку, зосередженого в сільській місцевості. Розробити туристичні маршрути, місця відпочинку, сільськогосподарські та народні музеї, центри туристичного обслуговування з екскурсородами та екскурсородами.	Звіт підприємств Швеції щодо перспектив розвитку ринку міжнародного туризму	Зелений туризм – це термін, що застосовується до будь-якої форми туризму, пов'язаної з природним середовищем і культурним багатством конкретної території або впровадженням ефективних (або екологічних) методів управління навколишнім середовищем.
В. Васильєв, П. Горішевський, Ю. Зінько	Під сільським туризмом розуміється будь-яка мета, вид і форма дозвілля, яке організовує сільський туризм.	С. Медлік Британський Словник з подорожей, туризму та гостинності	Зелений туризм є синонімом поняття «екотуризм», форма туризму, яка приносить користь навколишньому середовищу.
В. Биркович	Сільський зелений туризм – це специфічна форма дозвілля, що здійснюється в особистих селянських господарствах у сільській місцевості з використанням майна і трудових ресурсів одноосібних селян, господарств або фермерських господарств, природно-рекреаційних особливостей місцевості, культурно-історичної та національної спадщини території.	С. Медлік, Британський словник з подорожей, туризму та гостинності	Екотуризм – це форма туризму, яка приносить користь навколишньому середовищу. Зустрічається на територіях природного значення (національних парках і ландшафтних парках). Екотуризм спрямований на захист природного та культурного середовища територій, які відвідують туристи.

Хоча єдиного пояснення поняття «сільський зелений туризм» не існує, можна сказати, що цей вид туризму має велике соціально-економічне значення:

- «стимулює розвиток селянських господарств, які займаються зеленим туризмом»;
- «сприяє розвитку місцевої інфраструктури»;
- «сприяє збуту надлишків сільськогосподарської продукції, збільшуючи додаткові прибутки селян і відрахування у місцеві бюджети»;
- «активізує місцевий ринок праці, підвищує зайнятість, затримує молодь на селі, понижуючи потребу в закордонному заробітчанстві»;
- «сприяє охороні туристичних ресурсів, насамперед збереженню етнокультурної самобутності українців»;
- «створює можливості для змістовного відпочинку незаможних людей»;
- «сприяє підвищенню культурного рівня мешканців села та підвищенню екологічної свідомості» [16, с. 76].

Сільський зелений туризм має використовуватись як один із засобів диверсифікації джерел доходів сільського населення, як складова комплексного розвитку сільських територій та сільської інфраструктури, а також як один із елементів стратегії подолання бідності. Тому в країнах, що розвиваються, сільський зелений туризм повністю підтримується і заохочується державою, а доступ до діяльності в цій сфері максимально спрощений, а суб'єкти, які надають послуги в цій сфері, отримують різні пільги, в тому числі оподаткування. Другий аспект – отримання більших можливостей для популяризації української культури, поширення знань та інформації про українську історію, природу, національну ідентичність, що є основою для визнання сільського зеленого туризму як соціально цінної та корисної сфери відносин.

Фактори розвитку зеленого туризму можна умовно поділити на фактори, які оцінюються за допомогою статистичних методів, і фактори, які важко оцінити. Наприклад, важко оцінити фізичну географію, політику, а також

демографію (чисельність населення, зміни статево-вікової структури), соціально-економічну (підвищення тарифів, зміна доходів тощо), наявність вільного часу (тривалість вихідних) детально вивчено матеріали та технології (інфраструктура туризму) [16, с. 89].

Отже, сільський туризм є важливою галуззю туризму, яка сприяє розвитку сільських територій, захищає традиційну та культурну спадщину та надає туристам можливість насолодитися природою та справжніми враженнями. Історія сільського туризму сформувалася в другій половині ХХ століття і продовжувала активно розвиватися, ставши популярним вибором відпочинку для місцевих жителів і туристів з усього світу. Його важливість полягає не лише у створенні нових можливостей для туризму, а й у сприянні захисту природного середовища та культурної спадщини.

1.2. Види та організаційні форми сільського туризму

Сільський туризм, також відомий як сільський туризм, є формою сталого сільського туризму, який зосереджується на використанні та дослідженні сільських природних, культурних та історичних ресурсів. Цей вид туризму включає туристів, які беруть участь у діяльності, пов'язаній із сільським господарством, наприклад, беруть участь у сільськогосподарській діяльності, вивчають місцеве виробництво продуктів харчування, проживають на фермі тощо. Сільський туризм пропонує відвідувачам можливість поєднатися з природою, відчувати сільське життя та підтримати місцевих фермерів і громади. Він сприяє сталим практикам і екологічній обізнаності, забезпечуючи унікальний освітній досвід подорожей у сільській місцевості [10, с. 119].

Екотуризм – це ще один популярний вид сільського туризму, який наголошує на відповідальних подорожах природними територіями, сприяючи збереженню природи та приносячи переваги місцевим громадам. Діяльність у сфері екотуризму часто включає прогулянки на природі, спостереження за птахами, сафари по дикій природі та екологічні практики, такі як переробка та

мінімізація впливу на навколишнє середовище. Беручи участь у сільському туризмі, мандрівники можуть зробити свій внесок у захист біорізноманіття, сприяння сталому розвитку та захист культурної спадщини.

Сільський пригодницький туризм – це захоплююча та динамічна форма сільського туризму, яка обслуговує любителів гострих відчуттів. Цей вид туризму передбачає такі види діяльності, як піші прогулянки, скелелазіння, рафтинг і кемпінг серед природних ландшафтів. Сільський пригодницький туризм пропонує відвідувачам можливість дослідити віддалені та незаймані території, взяти участь у спортивних заходах і зануритися в природну красу та дику природу сільської місцевості. Він надає унікальний спосіб відчутти природу, розширити особисті межі та створити незабутні спогади, одночасно підтримуючи місцеву економіку та пропагуючи практику сталого туризму [10, с. 120].

Індивідуальний сільський туризм – це унікальна організаційна форма у сфері сільського туризму, яка надає туристам індивідуальний досвід занурення в сільську місцевість.

Деякі ключові аспекти індивідуального сільського туризму включають:

- проживання в традиційних фермерських будинках або гостьових будинках;
- взаємодія з місцевими громадами;
- участь у господарській діяльності;
- вивчення природних ландшафтів у власному темпі [9].

Ця форма сільського туризму приваблює тих, хто шукає більш тісного та автентичного зв'язку з сільським середовищем, далеко від суєти міського життя.

Груповий сільський туризм представляє ще одну важливу організаційну форму сільського туризму, яка обслуговує мандрівників, які віддають перевагу дослідженню сільської місцевості в компанії інших.

Ця форма туризму зазвичай передбачає організовані групові тури під керівництвом досвідчених гідів або туроператорів, які пропонують

структурований маршрут, який включає відвідування різноманітних сільських визначних пам'яток і заходів.

Груповий сільський туризм може забезпечити соціальний і громадський досвід, дозволяючи учасникам взаємодіяти з попутниками та ділитися моментами відкриттів і культурного обміну.

Основними особливостями групового сільського туризму є:

- відвідування кількох сільських напрямків за одну поїздку;
- залучення до групових заходів та екскурсій;
- знайомство з місцевими традиціями та звичаями;
- спільне харчування та проживання [9].

Груповий сільський туризм пропонує баланс між організованою діяльністю та груповою динамікою, що робить його привабливим варіантом для тих, хто любить подорожувати з компаньйонами та брати участь у колективному досвіді.

Сільський туризм через спеціалізовані агенції являє собою індивідуальну організаційну форму, яка обслуговує окремих осіб або групи, які шукають індивідуальний досвід сільської місцевості.

Спеціалізовані агенції, що спеціалізуються на сільському туризмі, розробляють і пропонують унікальні туристичні пакети, які відповідають конкретним уподобанням, інтересам і вимогам мандрівників.

Ці агенції співпрацюють із місцевими громадами, закладами розміщення та розваг, щоб пропонувати спеціалізовані послуги та захоплюючий досвід, адаптований до потреб своїх клієнтів.

Основні характеристики сільського туризму через спеціалізовані агентства включають:

- індивідуальні маршрути та заходи на основі вподобань мандрівника;
- доступ до ексклюзивного сільського помешкання та досвіду;
- індивідуальне керівництво та підтримка протягом усієї подорожі;
- можливості для культурного занурення та автентичної взаємодії з місцевими жителями [5, с. 77].

Завдяки партнерству зі спеціалізованими агенціями мандрівники можуть насолоджуватися підібраним і незабутнім досвідом сільського туризму, який відображає їхні індивідуальні інтереси та дозволяє глибше зв'язатися з сільським середовищем [5, с. 78].

Однією з ключових переваг сільського туризму є можливість для відвідувачів мати безпосередній контакт з природою.

Ця пряма взаємодія з природним середовищем дозволяє людям зануритися в красу та спокій сільських ландшафтів, забезпечуючи освіжаючу втечу від суєти міського життя. Займаючись такими видами діяльності, як піші прогулянки, спостереження за птахами або просто насолоджуючись спокійним оточенням ферми чи сільської місцевості, гості можуть відновити свій дух і відновити зв'язок із світом природи. Такий прямиий контакт із природою не лише сприяє розслабленню та гарному самопочуттю, але й сприяє розвитку почуття вдячності за навколишнє середовище та важливості зусиль щодо збереження природи.

Сільський туризм пропонує відвідувачам унікальну можливість дізнатися про сільське господарство та сільське життя з перших вуст [5, с. 78].

Беручи участь у фермерських заходах, семінарах, гості можуть отримати цінну інформацію про повсякденні справи та практику фермерів і сільських громад. Цей експериментальний підхід до навчання дозволяє людям поглибити своє розуміння сільськогосподарських процесів, тваринництва та традиційних ремесел. Крім того, спілкування з місцевими фермерами та жителями забезпечує культурний обмін, який збагачує загальний досвід подорожі, сприяючи взаємній повазі та оцінці різних способів життя.

Підтримка місцевих фермерів і громад є значною перевагою заняття агротуризмом. Вирішуючи залишитися на фермах, купувати місцеві продукти та брати участь у сільській діяльності, відвідувачі роблять прямиий внесок в економічну стабільність сільських територій. Доходи, отримані від агротуризму, допомагають підтримувати дрібних фермерів, ремісників і підприємства, стимулюючи місцеву економіку та зберігаючи традиційні засоби

до існування. Крім того, взаємодіючи з місцевими громадами, туристи можуть налагоджувати значущі зв'язки, сприяти культурному обміну та зміцнювати соціальні зв'язки, створюючи відчуття спільної відповідальності та солідарності в сільських регіонах.

Стійкі практики екотуризму відіграють вирішальну роль у збереженні природних ресурсів у межах сільського туризму.

Одним із ключових аспектів сталого екотуризму є збереження та відтворення унікальних природних, культурних та історичних ресурсів сільської місцевості. Зосереджуючись на збереженні цих ресурсів, екотуризм допомагає підтримувати екологічну рівновагу та біорізноманіття сільських ландшафтів. Такий підхід не тільки захищає природне середовище, але й забезпечує довгострокову стійкість напрямків сільського туризму. Крім того, практики сталого екотуризму сприяють відповідальній туристичній поведінці серед відвідувачів, заохочуючи їх цінувати та поважати природні ресурси сільської місцевості [10, с. 122].

Сталий екотуризм наголошує на збереженні унікальних природних, культурних та історичних ресурсів.

Зусилля з охорони природи допомагають підтримувати екологічну рівновагу та біорізноманіття сільських ландшафтів.

Заохочує відповідальну туристичну поведінку серед відвідувачів, щоб поважати та цінувати сільські ресурси.

У сфері екотуризму мінімізація впливу на навколишнє середовище є основним принципом, яким керуються стійкі практики. Впроваджуючи стратегії зменшення негативного впливу туристичної діяльності на навколишнє середовище, такі як обмеження утворення відходів, збереження енергії та сприяння сталим варіантам. Ці зусилля не лише захищають природне середовище, але й сприяють загальній стійкості туристичної галузі. Зведення до мінімуму впливу екотуризму на навколишнє середовище гарантує, що сільські території залишаться незайманими та непорушеними, дозволяючи як

відвідувачам, так і місцевим громадам продовжувати користуватися цими природними просторами протягом багатьох років.

Сталий екотуризм спрямований на мінімізацію негативного впливу туристичної діяльності на навколишнє середовище. Стратегії включають обмеження утворення відходів, збереження енергії та сприяння екологічним варіантам транспортування. Зменшення екологічного сліду сприяє довгостроковій стійкості напрямків сільського туризму [12, с. 42].

Освіта та обізнаність щодо збереження є невід'ємними компонентами практик сталого екотуризму в сільському туризмі. Пропонуючи освітні програми, інтерпретаційні матеріали та екскурсії, які підкреслюють важливість збереження навколишнього середовища та стійких практик, оператори сільського туризму можуть залучити відвідувачів у значущі способи. Ці ініціативи не тільки покращують розуміння відвідувачами місцевих екосистем і культурної спадщини, але й виховують почуття відповідальності за збереження цих цінних ресурсів [12, с. 43].

Заходи в сфері екотуризму дають змогу туристам робити обґрунтований вибір, який підтримує зусилля щодо збереження природи та заохочує практику сталого туризму, зрештою створюючи більш екологічно свідому та соціально відповідальну індустрію туризму.

Сталий екотуризм включає освітні програми та інтерпретаційні матеріали щодо збереження навколишнього середовища. Екскурсії підкреслюють важливість стійких практик у сільському туризмі.

Питання безпеки та ефективного управління ризиками є ключовими проблемами пригодницького туризму в сільській місцевості. Оскільки сільський туризм передбачає такі види діяльності, як піші прогулянки, кемпінг і дослідження на природі, забезпечення безпеки туристів у віддалених місцях є надзвичайно важливим. Стихійні лиха, зустрічі з дикою природою та обмежений доступ до екстрених служб є одними з конкретних ризиків, які необхідно враховувати при організації пригодницького туризму в сільській місцевості. Впровадження комплексних стратегій управління ризиками,

забезпечення належного навчання гідів та учасників, а також проведення ретельної оцінки безпеки може допомогти зменшити ці ризики та забезпечити безпечні та приємні враження для екстремальних туристів [12, с. 44].

Розвиток інфраструктури у віддалених сільських районах становить значну проблему для сталого розвитку пригодницького туризму. У багатьох сільських районах бракує необхідної інфраструктури, такої як належні дороги, житло та медичні установи, що ускладнює підтримку потоку туристів, зацікавлених у пригодницьких заходах.

Обмежений доступ до основних зручностей і послуг може перешкодити загальному туристичному досвіду та поставити під загрозу безпеку та комфорт мандрівників. Щоб вирішити цю проблему, інвестиції в розвиток інфраструктури, включаючи покращення доріг, розміщення та екстрені служби, є важливими для підтримки зростання пригодницького туризму в сільській місцевості [28, с. 130].

Збалансування сприяння пригодницькому туризму та збереження природних ландшафтів є критичним викликом, який зацікавлені сторони сільського туризму повинні вирішити. Зростаюча популярність пригодницьких видів діяльності в сільській місцевості може призвести до погіршення навколишнього середовища, руйнування середовища існування та порушення місцевих екосистем.

Важливо впроваджувати стійкі практики, які мінімізують вплив туристичної діяльності на природне середовище, водночас дозволяючи відвідувачам оцінити та зацікавитися красою сільських ландшафтів. Співпраця з експертами з охорони навколишнього середовища, місцевими громадами та державними органами може допомогти розробити стратегії відповідального туризму, які віддають пріоритет зусиллям щодо збереження, пропонуючи туристам унікальні пригодницькі враження [28, с. 131].

Отже, сільський туризм пропонує широкий спектр досвіду через різні види та організаційні форми. Сільський туризм забезпечує прямий контакт із природою та підтримує місцеві громади. Екотуризм сприяє сталим практикам

шляхом збереження природних ресурсів і підвищення обізнаності про збереження навколишнього середовища. Однак сільський туризм стикається з такими проблемами, як забезпечення безпеки, розвиток інфраструктури та збалансування пригодницьких заходів із збереженням природних ландшафтів. Незважаючи на ці виклики, сільський туризм продовжує залишатися цінним способом зв'язку з природою, підтримки місцевої економіки та сприяння сталим практикам на користь як відвідувачів, так і приймаючих громад. Застосовуючи принципи відповідального туризму, сільський туризм може процвітати, зберігаючи красу та унікальність сільських територій для насолоди майбутніх поколінь.

1.3.Методи та методика дослідження

Для досягнення мети наукового дослідження і вирішення поставлених завдань, було підібрані методи досліджень, які дають можливість на одержання повної та чіткої інформації для кожного з поставлених завдань та поетапного їх вирішення (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Етапи дослідження

Для досягнення поставленої мети та завдань було підібрано методи досліджень, які дають можливість на одержання повної та чіткої інформації для кожного з поставлених завдань та поетапного їх вирішення.

Дослідження складалося з 4 етапів, кожний з яких, вміщував перелік завдань, об'єктів вивчення, одиниць спостереження, методів дослідження, які притаманні кожному етапу.

На першому етапі було проведено аналіз проблеми, що досліджується, який включає огляд наявних вітчизняних та світових джерел наукової інформації, збір та накопичення первинного дослідницького матеріалу; обґрунтовано актуальність; встановлено мету, завдання, об'єкт, предмет; систематизовано базові поняття.

На другому етапі розроблено науково-методологічний інструментарій проведення дослідження, підібрані відповідні методи дослідження, що лягли в основу проведеного на третьому етапі дослідження.

На третьому етапі проведено дослідження структури природних туристично-рекреаційних, природно-антропогенних, історико-культурних та інфраструктурних ресурсів Швейцарії. Зокрема, проаналізований сучасний стан туристично-рекреаційної галузі Швейцарії.

На четвертому етапі було проаналізовано перспективи розвитку туристично-рекреаційної галузі Швейцарії.

У дослідженні ми використовували такі методи дослідження:

Метод картографії використовує карти для розуміння зображених на них об'єктів і явищ, використовує оціночні карти для одержання кількісних характеристик різних об'єктів, вибирає і оцінює основні чинники розміщення об'єктів, вивчає розміщення об'єктів. Розробляти динаміку та тенденції розміщення, оцінювати та виявляти взаємозалежності, забезпечувати регіональне планування та соціально-економічне прогнозування, створювати «портрети території».

Карта виконує інформаційну, пізнавальну, інтерпретаційну та інтегративну функції. На основі симбіозу існуючих карт можуть бути

сформовані нові карти, які комплексно ілюструють необхідні показники. Побудова планів, діаграм, діаграм тощо. Це дозволяє людям мати всебічне розуміння об'єкта дослідження, одночасно наочно відображаючи його компоненти, причинно-наслідкові зв'язки тощо.

При вивченні регіонального ринку туристичних послуг важливим методом дослідження є економічна діагностика, яка визначається як сукупність аналітичних процедур, особливо щодо факторів розвитку, кореляцій, інфраструктури, внутрішніх та міжрегіональних зв'язків суб'єктів ринку та їх впливу. Кінцевою метою є визначення відмінностей у розвитку досліджуваних, ефективності використання потенціалу та здатності адекватно реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища.

Вивчення та аналіз статистичних даних є дуже важливим. На цій основі варто будувати графіки та діаграми, що дозволяють чітко відслідковувати тенденції розвитку досліджуваних об'єктів або процесів і робити прогностичні висновки щодо майбутніх перспектив на основі аналізу цих процесів.

Для вивчення рекреаційно-туристичного потенціалу регіону необхідно оцінити рекреаційно-туристичні ресурси регіону та проаналізувати регіональні особливості розміщення та використання рекреаційних ресурсів.

Ми провели оцінку рекреаційних ресурсів Швейцарії. Оцінювання поділяється на диференційне оцінювання та загальне оцінювання. Диференційована оцінка кожного окремого ресурсу, його атрибутів або характеристик у межах регіону чи країни в цілому. Загальна оцінка ділянки території, яка характеризується одноманітністю та набором дискретних видів ресурсів, розподілених у її межах. Дисперсійна оцінка дає змогу визначити обсяг розвитку певного виду рекреації на основі даного ресурсу, а цілісна оцінка визначає оптимальне співіснування різних видів рекреації на конкретній території, визначаючи обмеження та допустимі навантаження.

Проаналізуйте систему показників: природно-рекреаційні ресурси, інфраструктура, природні ресурси, трудові та водні ресурси, екологічний стан.

Для оцінки природно-ресурсного потенціалу Швейцарії використано картографічні матеріали, статистичні дані, таблиці. Рекреаційна оцінка територій передбачає відбір найбільш цінних територій за комплексом показників рекреаційної функціональності. Ресурси, включаючи: тип ресурсу, можливу спеціалізацію, територіальну ємність та обсяг ресурсу, тобто площу, довжину, тривалість сезону тощо [2, с. 122].

На основі аналізу ми спрогнозували та визначили потенціал і можливості розвитку швейцарської системи дозвілля. Беручи до уваги попит на ресурси та послуги дозвілля, ми використали метод SWOT-аналізу, щоб визначити сильні та слабкі сторони, можливості та можливості сільського туризму.

Зазначене дає підстави визначити загальну структуру природно-ресурсного потенціалу регіону для потреб сільського зеленого туризму (рис. 1.3.).

З. В. Герасимчук та М. В. Глядіна у своєму дослідженні аналізували рівень розвитку рекреаційної сфери в регіоні шляхом визначення інтегрального індексу ресурсної забезпеченості рекреаційної сфери регіону та інтегрального індексу рекреаційної освоєності регіону [4, с. 46].

Основні етапи статистичного дослідження зеленого туризму можна описати за допомогою рис. 1.2.

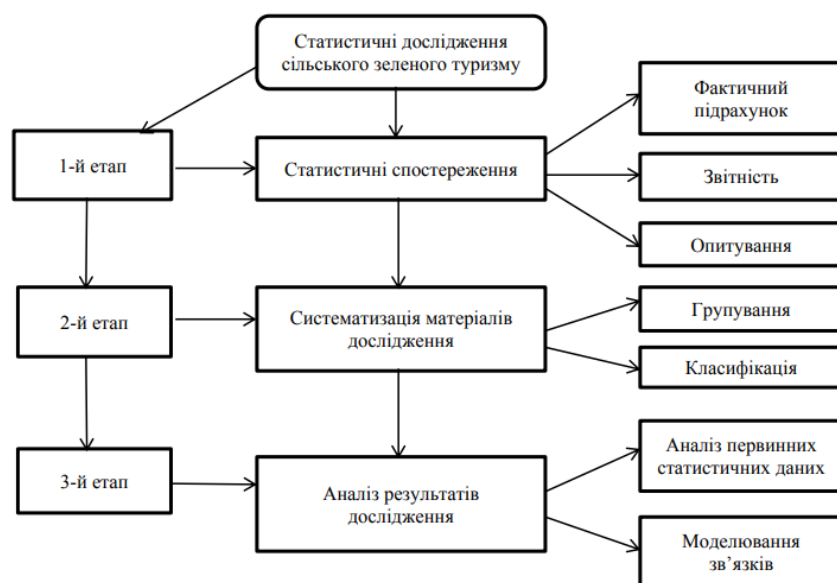

Рис. 1.2. Етапи статистичного дослідження розвитку зеленого туризму [16]

Сьогодні статистичні дослідження зеленого туризму не дають повної та детальної інформації про процеси, користувачів та суб'єктів ринкових відносин, які відбуваються у цій сфері. Це ускладнює оцінку реального потенціалу розвитку галузі та недооцінку показників її розвитку [7, с. 56].

Вивчаючи туризм, багато авторів відзначають значні відмінності між офіційною статистикою та даними, які вони самі отримують, проводячи дослідження на місцях. Причина неузгодженості полягає в тому, що в Україні більшість власників зеленої нерухомості є фізичними особами, тому їм не потрібно реєструватися та подавати інформацію про свою діяльність [20, с. 45].

Величезними недоліками статистичної інформації про зелений туризм є недостатня комплексність і систематичність відображення, відсутність логіки та чіткості структури подання, законодавча невизначеність категорії «зелений туризм» [7, с. 54].

Слід визнати, що наше національне статистичне відомство перебуває на етапі впровадження нових для України міжнародних статистичних стандартів і рекомендацій, а отже, розширюється статистична робота, яка пов'язана з вивченням нових статистичних стандартів і рекомендацій. Явища в національному суспільстві та економіці [21, с. 35].

Міжнародні організації проводять велику роботу з удосконалення статистичного обліку. Вони організовують концептуальний інструментарій, надають допомогу в проведенні досліджень, формулюють методи та принципи дослідження, обробляють отримані дані, обмінюються досвідом [1, с. 46].

Важливе значення для вдосконалення організації статистичного спостереження за зеленим туризмом мають такі заходи:

1. На законодавчому рівні слід дати визначення терміну «зелений туризм».
2. Розділити поняття «зелений туризм як підприємницька діяльність» та «зелений туризм як форма особистого селянського господарства» для вдосконалення статистичного обліку.

3. У формі № 1 «Облікова картка об'єкта погосподарського обліку», де ведеться статистичний облік особистих селянських господарств та їх членів, передбачити додаток 1-Т (туризм) «Основні показники діяльності особистого селянського господарства із зеленого туризму» для статистичного обліку господарств, які надають вказані послуги.

4. Використовуючи міжнародний досвід, упровадити допоміжний рахунок «Туризм», що дасть змогу реально оцінити економічний вплив туристичної галузі.

5. У класифікації видів економічної діяльності передбачити ще один напрям – «туризм».

6. Організувати ефективний зворотний зв'язок із користувачами статистичної інформації щодо показників розвитку зеленого туризму.

7. На державному рівні створити систему інформаційно-аналітичного статистичного забезпечення зеленого туризму [1, с. 47].

Ми вважаємо, що така структурована методологія дозволяє визначити та порівняти рівень розвитку сектору дозвілля в регіонах. Визначення рекреаційного потенціалу регіону також є актуальним для нашого дослідження, оскільки дозволить реально оцінити можливості розвитку сільського зеленого туризму в регіонах України та визначити можливості, які дозволять задовольнити потреби.

РОЗДІЛ 2. ЧИННИКИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ ШВЕЙЦАРІЇ

2.1. Природно-рекреаційні чинники

Понятійно-термінологічний аналіз дослідження рекреаційних ресурсів показує, що терміни «рекреаційні ресурси» та «туристичні ресурси» часто вживаються в науковому обігу як синоніми. Деякі автори намагалися встановити зв'язок між цими поняттями. Так, конгресмен Кричало вважає, що поняття «рекреаційний ресурс» ширше, ніж «туристичний ресурс». Навпаки, В. А. Квартальнов наполягав на протилежній точці зору. Тому цю розбіжність можна пояснити різним трактуванням понять «відпочинок» і «туризм». З цього приводу зазначимо, що чіткої межі між рекреаційною діяльністю та туристичною діяльністю немає. Різниця між ними існує лише в хронології та мотивації дослідження.

Виходячи з вищевикладеного, з метою уникнення суперечностей, вважаємо за доцільне використовувати термін «туристичні ресурси» для позначення ресурсів, які використовуються для задоволення дозвіллевих потреб громадян, оскільки поняття «туристичні ресурси» має широке коло. діапазон. сенс включає певну інфраструктуру, а також події та явища (виставки, конференції тощо), які в основному цікавлять бізнес-туристів, і не має нічого спільного з використанням вільного часу, необхідного для дозвілля.

Рекреаційним ресурсам дає своє визначення О. О. Бейдик, який вважає, що «вони є об'єктами, явищами і процесами природного та антропогенного походження, що використовуються або можуть бути використані для розвитку рекреації і туризму. Вони є матеріальною і духовною основою формування туристично-рекреаційної системи різного типу і таксономічного рангу» [2, с. 87].

Рекреаційні ресурси за П. Горішевським – це «компоненти географічного середовища і об'єкти антропогенної діяльності, які, завдяки таким

властивостям, як унікальність, історична, чи художня цінність, оригінальність, естетична привабливість і лікувально-оздоровча значимість, можуть використовуватися для різних видів і форм рекреаційної діяльності» [5, с. 5].

Рекреаційні ресурси за В. К. Данилком – це «частина природних і культурних ресурсів, що забезпечує відпочинок, як засіб підтримки і відновлення працездатності і здоров'я людей» [7, с. 145].

О. О. Бейдик дає таке визначення рекреаційним ресурсам – це «об'єкти та явища природного і антропогенного походження, що їх використовують для туризму, лікування, відпочинку, і які впливають на територіальну організацію рекреаційної діяльності, формування рекреаційних районів (центрів), їх спеціалізацію та економічну ефективність» [2, с. 12].

Тобто рекреаційні ресурси – це сукупність природних, природно-технічних, соціально-економічних комплексів та їх елементів, які сприяють відновленню та розвитку фізичних і психічних сил людини, її працездатності, а з огляду на сучасні та перспективні структури попиту на розваги та техніко-економічні можливості для прямого та непрямого споживання та виробництва курортних і туристичних послуг.

У публікаціях поняття «природні ресурси» часто супроводжується поняттям «природні умови». Деякі автори зазначають, що природні умови часто обмежують можливості використання ресурсів або, навпаки, сприяють їх ефективному використанню, але не можуть компенсувати відсутність ресурсів. Видно, що, з одного боку, природні рекреаційні ресурси є частиною навколишнього природного середовища (водні ресурси входять до складу гідросфери, а мінеральні ресурси – до складу літосфери), а з іншого боку, вони є частиною природного середовища. навколишнє середовище. соціально-економічне життя суспільства.

За словами О. О. Бейдика, існує група природних ресурсів, які не беруть безпосередньої участі в процесі їзди, але забезпечують нормальне функціонування їзди (територія будівництва). Крім того, існують соціально-економічні об'єкти, які виступають умовами чи ресурсами у розважальному

процесі (наприклад, умовою розважальної діяльності виступає населення курортної зони, частина якої вже може бути зайнята розважальними закладами). трудовий ресурс для економіки). Большанік пропонує «розуміти під рекреаційними ресурсами природні, природно-технічні та соціально-економічні геосистеми і їх елементи, які при існуючих технічних та матеріальних можливостях можуть бути використані для організації рекреаційного господарства» [2, с. 98].

В. Г. Іванова виділяє природні рекреаційні ресурси як «сукупність природних елементів навколишнього середовища (ресурси літосфери, гідросфери, біосфери і клімату), які на даному рівні розвитку суспільства можуть використовуватися для організації відпочинку, оздоровлення і туризму, задоволення фізичних, естетичних і пізнавальних потреб людини» [10, с. 119].

М. П. Мальська розділяє поняття природні рекреаційні ресурси і рекреаційні умови. «Природні рекреаційні ресурси – це природні територіальні комплекси, окремі компоненти природного середовища і їх речовинні складові, які володіють сприятливими для рекреаційної діяльності якісними і кількісними параметрами і служать, або мають всі передумови послужити матеріальною основою для організації відпочинку, туризму, лікування і оздоровлення людей. До таких ресурсів належать лікувальні речовини (мінеральні води, грязі, озокерит), природні комплекси, що володіють лікувальними і оздоровчими властивостями багатоцільового призначення (ліси, аквальні комплекси, лікувальні кліматичні місцевості)» [15, с. 54].

Швейцарія – класична туристична країна, на невеликому просторі зосереджені важливі історичні та культурні пам'ятки та красиві природні ландшафти. Швейцарія славиться своєю приголомшливою природною красою, гірськими пейзажами, красивими озерами та річками, багатою культурною історією та відомими гірськолижними курортами, що робить її одним із найпопулярніших туристичних напрямків у світі.

Швейцарія розташована в самому центрі Європи і має чудове географічне розташування. Вигідне географічне розташування Швейцарії на перехресті

багатьох доріг робить її важливою транспортною та комунікаційною ланкою між Північною та Південною Європою [14, с. 203].

Населення Швейцарії становить 8,7 млн осіб, 75% з яких – міські мешканці. Як і інші країни ЄС, Швейцарія переживає демографічну кризу, її населення старіє через збільшення тривалості життя та зниження природного приросту. Швейцарія розташована в помірному кліматичному поясі і є природною зоною змішаних і широколистяних лісів. Межує з Німеччиною на півночі, Австрією та Ліхтенштейном на сході, Францією на заході та Італією на півдні [22].

Швейцарія має дуже мало природних ресурсів. Проте, з економічної точки зору, це високорозвинена країна з високою часткою виробництва та сфери послуг (фінанси, туризм).

Аналіз туристичної галузі Швейцарії демонструє сильні та слабкі аспекти, визначені з точки зору туристичних пропозицій і стосовно пропонованих умов.

Таблиця 2.1.

SWOT-аналіз туристичної галузі Швейцарії

<i>Сильні сторони:</i>	<i>Слабкі сторони:</i>
- велика кількість та щільність туристично-привабливих місць; - культурна різноманітність туристичних атракцій; - високорозвинена транспортна інфраструктура та системи сполучення; - еталонна якість послуг, що багато в чому пояснюється відмінною освітньою системою з широким спектром інформації та практики, задля підготовки кадрів в галузі гостинності та туризму; - наявність висококласних закладів розміщення та курортів, що відповідають усім світовим стандартам; - нейтралітет країни та стабільність безпеки для туристів; - позитивний імідж країни у всьому світі, завдяки надійності та стабільності політичної та економічної сфери	- Швейцарія має суттєві недоліки щодо витрат. У 2016 році валові витрати на працю були на 75 відсотків вищими у Швейцарії, ніж у сусідніх країнах, а попередні витрати на виконання праці були на 32 відсотки вищими; - структури малого бізнесу в альпійському регіоні часто мають недостатню кількість знань у процесі управління та професіоналізації; - туристичні місця призначення в альпійському регіоні географічно роздроблені, вони не мають достатньо можливостей для пристосування до ринкових умов, а їх ефективність як малих туристичних організацій недостатня; - сезонність, а разом з тим нестабільність у числі туристичних прибуттів в альпійському регіоні погіршують ефективне використання потужностей і знижують прибутковість; - незважаючи на високий рівень якості надаваного сервісу, у підприємствах малого бізнесу часто ринок праці не має

	достатньої привабливості, через низьку заробітну плату та несприятливі умови праці, у порівнянні з іншими сферами; - слабка конкурентоспроможність щодо цін на туристичні послуги.
Можливості:	Загрози:
- діджиталізація надає широкий спектр можливостей, які допомагають подолати слабкі сторони швейцарської туристичної галузі, наприклад, шляхом оптимізації витрат та підвищення ефективності нових форм співпраці та взаємозв'язків; - у перспективі кількість мандрівників та їх бюджет зростає з глобальним підйомом добробуту; - нові ринки послуг, туристичні продукти та нішеві стратегії створюються з урахуванням поведінки та потреб туристів (наприклад, лікувально-оздоровчий туризм); - зміни у кліматі підвищують привабливість літнього туризму у Швейцарії, оскільки туристи шукають прохолоди у горах та озерних регіонах; - зміни у структурі туризму сприяють підвищенню продуктивності праці та привабливості країни; - інтегрований веб-маркетинг; - належна увага до екологічності та екотуризму; - розвиток сільського туризму та незвичних місць для залучення нової аудиторії туристів.	- існує ризик прискорених структурних змін; - посилення регулювання туристичного ринку; - інтенсивність капіталу та слабка ситуація з доходами загрожує уповільненню процесу оновлення та інвестиційної діяльності; - недостатня кількість задоволеного управлінського персоналу загрожує зниженню належного сервісу та розвитку потенціалу туристичних регіонів; - у зв'язку з глобалізацією, туризм може стати постачальником обмінних стандартних продуктів з низькою націнкою; - побоювання з боку туристів щодо безпеки та обмежувальної візової політики, зменшують зростання туристичної галузі загалом та обмежують мобільність туристів з деяких регіонів світу; - зимовий туризм може постраждати від зменшення попиту на зимові види спорту та побоювань щодо умов через зміни клімату.

На території Швейцарії виділяють три природних райони: гірський масив Юра, Швейцарське плато (платогір'я) й Альпи.

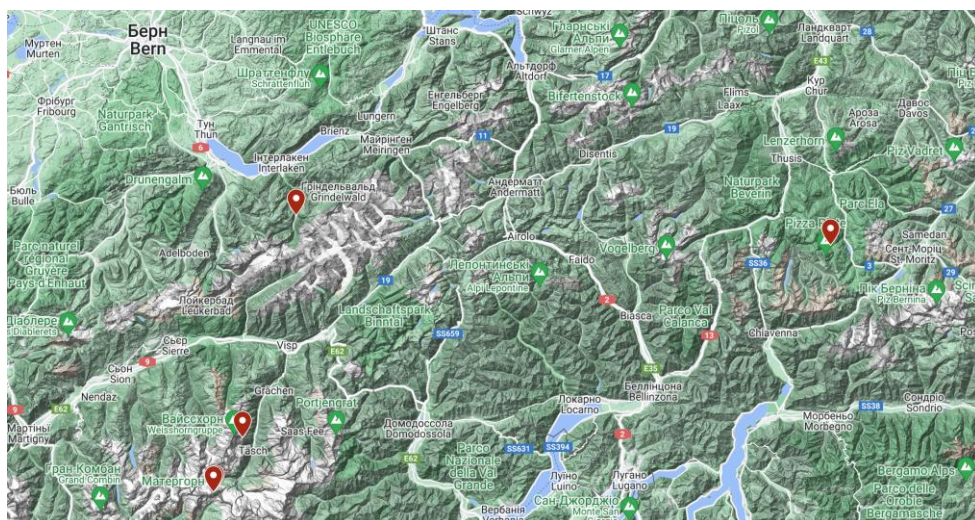

Рис. 2.1. Альпи в Швейцарії

Гори Юра, що розділяють Швейцарію і Францію, простягаються від Женеви до Базеля та Шаффхаузена. Вони складаються з гірських складок, які місцями перетинають невеликі річки, що утворюють долини з крутими схилами (клюзи). Землеробство можливе лише в долинах, а пологі схили гір покриті лісами або використовуються як пасовища.

Швейцарське плато виникло на місці прогину між Юрою і Альпами. Межиріччя вкриті лісами, а також тут присутнє землеробство. На плато зосереджена більшість населення, тут розташовані великі міста і промислові центри.

Майже всю південну половину Швейцарії займають Альпи. Ці високі, нерівні, вкриті снігом гори розчленовані глибокими ущелинами. Район малонаселений. Альпи є основним джерелом доходу, оскільки мальовнича природа високогір'їв приваблює багато туристів і альпіністів.

Найвищі вершини – пік Дюфур (4634 м) у масиві Монте-Роза на границі з Італією, Дом (4545 м), Вайсхорн (4505 м), Маттерхорн (4477 м), Гран-Комбен (4314 м), Финстерархорн (4274 м) і Юнгфрау (4158 м) [14, с. 204].

Більшу частину Швейцарії зрошує Рейн та його притока Аре, причому найважливішими притоками Аре є Ройс і Лімат. Південно-західні райони належать до басейну Рони, південні – до басейну Тічино, а південно-східні – до басейну річки Інн (притоки Дунаю). Річки Швейцарії не мають значення для судноплавства, і судноплавство на Рейні підтримується лише до Базеля.

Швейцарія відома своїми озерами, наймальовничіші з яких розташовані на краях Швейцарського плато: Женевське, Тунське на півдні, Фірвальдштетське та Цюріхське на сході, Невшательське та Більське на півночі. Більшість озер мають льодовикове походження і утворилися в епоху, коли великі льодовики спускалися з гір на Швейцарське плато. Південніше осі Альп, в кантоні Тічино, розташовані озера Лугано і Лаго-Маджоре [40, с. 142].

Швейцарія розташована в помірно-континентальній кліматичній зоні. Близько 60% території займають гори, тут можна за дві години переміститися із

зими в літо. Клімат загалом помірно-континентальний, а територія вважається помірно-сприятливою за кліматичними показниками. Альпи слугують бар'єром, що затримує холодні арктичні повітряні маси на півночі та теплі субтропічні на півдні [41, с. 54].

У північних кантонах зима м'яка і триває близько трьох місяців, з грудня по лютий, з мінімальними температурами від -1 до -4 градусів і максимальними від +2 до +5 градусів. Влітку, з червня по серпень, нічні температури зазвичай складають +11...+13 градусів, а денні досягають +22...+25 градусів. Протягом року випадає значна кількість опадів, найбільше влітку – до 140 мм на місяць, а найменше з січня по березень – трохи більше 60 мм на місяць.

На півдні зимові температури практично такі ж, а літні – вищі, з середніми мінімальними від +13 до +16 градусів і максимальними від +26 до +28 градусів. Тут випадає ще більше опадів: з березня по листопад понад 100 мм на місяць, а з червня по серпень ця кількість наближається до 200 мм. Найменше опадів випадає в січні та лютому – близько 60 мм.

У Швейцарії часто бувають різкі сильні вітри, що супроводжуються дощами і снігопадами. Навесні, влітку і восени переважають фени – теплі сухі вітри зі сходу і південного сходу. Вологі повітряні маси з боку Середземного моря піднімаються схилами Альп і спускаються до Швейцарського плато, тому на південних схилах випадає майже вдвічі більше опадів, ніж на північних. Середня річна кількість опадів у Базелі (277 м над рівнем моря) складає 810 мм, у Лозанні (375 м, на північному березі Женевського озера) – 1040 мм, а в Давосі (1580 м, на південному сході країни) – 970 мм [41, с. 55].

Швейцарський національний парк розташований на сході Швейцарії в долині Енгадін. Сьогодні це єдиний національний парк у країні. Заснований 1 серпня 1914 року на території площею 172,4 км², парк охоплює частину Альп на висотах від 1400 до 3174 м над рівнем моря. До 1909 року (початку створення парку) ця територія була повністю індустріалізована: відбувалася масова вирубка лісів і інтенсивне використання природних ресурсів. У 1914 році було вирішено повністю заборонити господарську діяльність на цій

території, щоб спостерігати за здатністю природи до самовідновлення [41, с. 56].

На території парку не було проведено жодних заходів з природо-відновлення. Щорічно парк відвідує близько 150 тисяч людей. Наразі перед Швейцарським Національним парком стоять такі завдання: збереження природи, проведення наукових досліджень та інформаційна робота.

В Швейцарії існує кілька регіональних природних парків, найбільшим із них є парк Ела в кантоні Граубюнден, заснований у 2006 році. Його площа становить 600 квадратних кілометрів, що в 3,5 рази більше за площу Швейцарського Національного парку в Енгадіні. Тут господарська діяльність людини обмежена [11, с. 46].

Швейцарія є однією з провідних країн у світі для зимового відпочинку та гірськолижного туризму, що зумовлено її гірським розташуванням. Основні напрямки туристичних програм включають гірськолижний відпочинок та скелелазання. Тут можна знайти безліч лижних трас різної складності, а також пропонуються озерні круїзи, пішохідні маршрути, поїздки гірською залізницею, гольф, а також сонячні ванни на льодовику. Завдяки ідеальним умовам для зимових видів спорту багато міст Швейцарії стали місцями проведення зимових Олімпійських ігор та великих міжнародних змагань з гірськолижного спорту [11, с. 47].

Мальовничий альпійський ландшафт Швейцарії приваблює любителів сільського туризму, пропонуючи широкий спектр заходів на свіжому повітрі серед захоплюючої природи. Засніжені гори країни, пишні луки та кришталево чисті озера є ідеальним фоном для таких видів діяльності, як походи, катання на лижах, сноуборді та альпінізм. Туристи стікаються до Швейцарії, щоб зануритися в красу Альп і взяти участь у захоплюючих пригодах, які дозволяють їм поєднатися з природою на глибокому рівні.

Крім приголомшливих пейзажів, традиційні села Швейцарії та багата культурна спадщина є головною принадою для сільського туризму. Мовне розмаїття країни додає її чарівності, а місцеві назви, як-от Schweiz (німецька),

Suisse (французька) та Svizzera (італійська), відображають її мультикультурний характер [26].

Традиційні швейцарські села з їхньою архітектурою в стилі шале, звивистими вуличками та оригінальними магазинами переносять відвідувачів у минуле, пропонуючи зазирнути в минуле країни. Мандрівників зачаровує автентичність швейцарської культури, від народної музики й танців до кулінарних шедеврів, таких як сирне фондю та шоколад. Ці культурні враження забезпечують унікальний та захоплюючий туристичний досвід, який виділяє Швейцарію як найкращий сільський напрямок.

Відданість Швейцарії практикам сталого туризму в сільській місцевості ще більше підвищує її привабливість як туристичного напрямку вищого рівня. Зосередженість країни на збереженні своєї природної та культурної спадщини, одночасно сприяючи відповідальним туристичним ініціативам, отримала міжнародне визнання [36].

Сільський туризм у Швейцарії відомий своєю винятковою привабливістю завдяки багатству природно-рекреаційних чинників. Це країна з унікальними природними ландшафтами, де альпійські гори, зелені долини, озера та ліси створюють неповторні умови для відпочинку і рекреації. Ось основні природно-рекреаційні чинники сільського туризму в Швейцарії:

1. Альпи. Гірські масиви Швейцарії пропонують широкий спектр активностей, таких як гірський туризм, альпінізм, скелелазіння, зимові види спорту (лижні курорти) та літні походи. Альпи приваблюють туристів своєю величною красою, чистим повітрям і можливістю насолоджуватися природою далеко від міської суєти.

2. Озера. Швейцарія славиться своїми численними чистими озерами, серед яких найбільш відомі Женевське, Люцернське та Цюрихське. Вони пропонують можливості для водних видів спорту, риболовлі, круїзів на човнах та просто відпочинку на березі.

3. Ліси та природні парки. Швейцарські ліси та природні парки створюють чудові умови для пішохідних прогулянок, велосипедних маршрутів

та пікніків. Регіони, такі як Юра, Аппенцель та Граубюнден, відомі своїми мальовничими лісовими пейзажами.

4. Екологічна чистота. Швейцарія дбає про збереження свого природного середовища. Високий рівень екологічної свідомості та суворі екологічні норми сприяють підтримці чистоти води, повітря та землі, що є важливим чинником для розвитку сільського туризму.

5. Традиційне сільське господарство. Сільськогосподарські регіони Швейцарії, зокрема Тессін, Вале та Аппенцель, пропонують туристам можливість ознайомитися з традиційними методами ведення господарства, відвідати виноробні, сироварні та фермерські господарства, де можна спробувати місцеві продукти.

6. Культурні та історичні пам'ятки. Сільські райони Швейцарії багаті на історичні та культурні пам'ятки, такі як старовинні замки, церкви, музеї та традиційні фестивалі. Це додає додаткову цінність відпочинку в сільській місцевості, пропонуючи туристам різноманітні враження.

Рис. 2.2. Природно-рекреаційні чинники сільського туризму в Швейцарії

Поєднання цих природно-рекреаційних чинників робить сільський туризм у Швейцарії надзвичайно привабливим для туристів, які шукають гармонію з природою, активний відпочинок та культурні відкриття.

Отже, природно-рекреаційні чинники відіграють ключову роль у розвитку сільського туризму в Швейцарії. Унікальні альпійські ландшафти, численні чисті озера, густі ліси та природні парки створюють ідеальні умови для відпочинку та активного туризму. Високий рівень екологічної свідомості та традиційне сільське господарство забезпечують збереження природних ресурсів і надають туристам можливість ознайомитися з місцевими культурними та гастрономічними традиціями. Крім того, історичні та культурні пам'ятки додають додаткову цінність відпочинку в сільській місцевості. Таким чином, багатство природних та рекреаційних ресурсів робить Швейцарію привабливим напрямком для сільського туризму, забезпечуючи унікальні враження та гармонійний відпочинок на лоні природи.

2.2.Історико-культурні чинники

Швейцарія перетворилася на туристичний пункт півтора століття тому завдяки внеску вчених-природознавців, романтичних поетів та прихильників активного відпочинку. Спочатку лише мандрівники-прочани прокладали шлях через країну, подорожуючи транзитом до Італії чи Іспанії, а також торговці та вчені-природознавці, які вивчали Альпи, їх флору й фауну.

Швейцарія славиться своєю величною історією та культурним надбанням, відображено у старовинних містах та селах. Міста, такі як Женева, Цюрих, Базель та Берн, мають багату історію й культурні пам'ятки, такі як старовинні собори, музеї й художні галереї. Наприклад, Берн включений до Списку світової спадщини ЮНЕСКО. Також Швейцарія славиться своєю кухнею та винарством, що робить її місцем привабливим для гурманів. Цікавим також є виноградарство в регіоні Лаво з його виноградними горами, музеї Швейцарської мови та культури в Фрібурзі, а також відвідання старовинних замків та фортець.

Швейцарія, з її унікальною природною красою та багатою культурною спадщиною, має довгу історію розвитку сільського туризму. Цей вид туризму в

Швейцарії не тільки базується на природних ландшафтах, але й тісно пов'язаний з історичними та культурними чинниками, які формувалися протягом століть. Основні історико-культурні чинники сільського туризму Швейцарії включають:

1. Традиційні сільські поселення: Швейцарські села зберегли свій автентичний вигляд і архітектуру, що приваблює туристів, які бажають зануритися в історичну атмосферу. Сільські будинки, побудовані з дерева та каменю, розповідають про багатовікову історію регіону.

2. Сільськогосподарські традиції: В Швейцарії існує глибока повага до традиційного сільського господарства. Туристи мають можливість відвідати ферми, де вони можуть побачити процес виготовлення сиру, взяти участь у збиранні врожаю або насолодитися традиційними стравами.

3. Культурні фестивалі та події: У Швейцарії проводяться численні фестивалі, що відображають сільські традиції. Наприклад, святкування Альпійського спуску (Alpabzug) символізує повернення худоби з літніх пасовищ. Ці заходи дають можливість туристам відчувати місцеву культуру та звичаї.

4. Історичні маршрути та пам'ятки: Сільські регіони Швейцарії багаті на історичні маршрути, що проходять через давні міста, замки, монастирі та інші архітектурні пам'ятки. Ці маршрути дозволяють туристам досліджувати історію регіону через призму сільської місцевості.

5. Збереження культурної спадщини: В Швейцарії діє багато програм, спрямованих на збереження та популяризацію культурної спадщини сільських регіонів. Це включає відновлення історичних будівель, підтримку місцевих ремесел та збереження природних ландшафтів.

6. Регіональні особливості: Кожен регіон Швейцарії має свої унікальні культурні та історичні особливості, що відображаються в місцевих традиціях, мовах та кухні. Ці особливості створюють різноманітний туристичний досвід для відвідувачів.

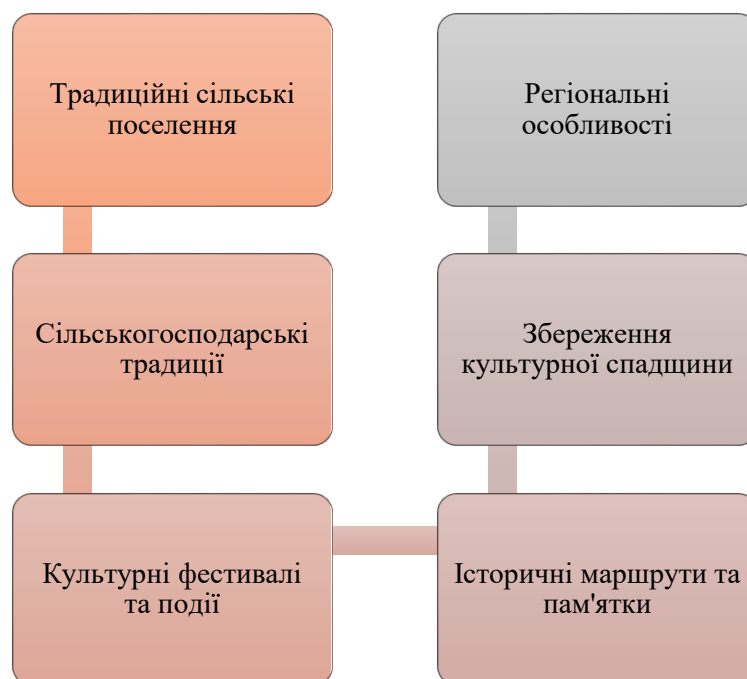

Рис. 2.3. Основні історико-культурні чинники сільського туризму Швейцарії

Таким чином, історико-культурні чинники є важливою складовою сільського туризму Швейцарії. Вони не тільки привертають туристів, але й сприяють збереженню та розвитку місцевих традицій і культурної спадщини.

Далеко не кожна країна може похвалитися таким культурною та історичною спадщиною, як Швейцарія – ця країна по праву пишається всесвітньо відомими музеями, театрами та старовинними замками.

Швейцарія поділяється на кілька туристичних регіонів, які включають []:

– Регіон Цюриха – один з найбільших та найбільш розвинених туристичних регіонів в Швейцарії, центром якого є історичне місто Цюрих. Крім того в районі можна покататися на лижах в зимовий період;

– Регіон Бернських Альп – один з найпопулярніших туристичних гірських регіонів в Швейцарії, де можна насолоджуватися красивими гірськими пейзажами, відвідати старовинні міста та курорти, такі як Інтерлакен та Гріндельвальд;

– Регіон Центральна Швейцарія складається з кантонів Швиц, Нідвальден та Обвальден, та відомий своїми гірськими озерами та альпійськими лісами. В

цьому регіоні знаходяться такі відомі замки, музеї та історичні міста, як Люцерн та Бруннен;

– Регіон Західна Швейцарія включає кантони Женева, Фрибур. В цьому регіоні знаходяться відоме своїми пейзажами Женевське озеро та визначні культурні місцями в Фрибурзі;

– Регіон Східна Швейцарія складається з кантонів Граубюнден, Санкт-Галлен та Аппенцель. Також насичений значною кількістю відомих історичних та культурних об'єктів (старовинні замки та монастирі), які занурюють туристів в багату історію Швейцарії;

– Регіон Тічино розташований в південній частині Швейцарії, до нього входить історичне місто Лугано. Характеризується більш теплим кліматом, який дозволяє насолоджуватися сонячними днями на березі озера Лугано. Культура та кухня регіону зазнали впливу Італії;

– Регіон Вале складається з кантонів Вале та Вале д'Аоста в Італії. Відомий своїми сиром та вином, які виробляються в цьому регіоні.

Замки Беллінцони – система старовинних фортечних укріплень навколо міста, включає в себе три замки – Монтебелло, Кастельгранде і Унтервальден.

Рис. 2.4. Замки Беллінцони

Старовинне місто Берна, зі своїми будівлями XII століття, демонструє унікальні архітектурні зразки різних історичних періодів. Воно славиться своїми пам'ятками, такими як годинникова башта, збудована у XII столітті із

знаменитими годинами Каспара Брукнера, Будинок-музей Ейнштейна, собор Святого Вінсента, Музей образотворчих мистецтв та інші [25].

Капельбрюкке, який вважається найдавнішим дерев'яним мостом з каплицею в Європі, розташований неподалік від міста Люцерн. Він споруджений у XIV столітті для захисту від розбійників і зараз відомий як культурний центр, де проводять виставки художники, театральні постановки і виступають вуличні музиканти.

Рис. 2.5. Дерев'яний міст Капельбрюкке

Шильонський замок, що розташований у Монтре на березі Женевського озера і споруджений у XI столітті, протягом тривалого періоду використовувався як в'язниця. Його стіни пам'ятають відвідування видатних поетів і письменників, таких як Марк Твен, Ганс Христіан Андерсен, Байрон та інші, які шукали тут натхнення [27].

Рис. 2.6. Шильонський замок

Ворота Шпалентор в місті Базелі, вважаються найкрасивішими міськими воротами в Швейцарії. Ця споруда, побудована в XIV столітті – все, що залишилося від колись оточували місто фортечних укріплень [27].

Собор Гроссмюнстер відомий як символ Цюриха, що збудований у XI столітті у романському стилі і нині є одним із трьох головних храмів країни.

Палац Націй – це комплекс монументальних будівель, що розташований у парку Аріана в Женеві, одному з найбільш мальовничих місць міста. Будівництво палацу тривало з 1929 по 1938 роки, а до 1946 року він був штаб-квартирою ООН. Зараз в Палаці Націй знаходиться головне представництво ООН в Європі – це друга за значимістю резиденція ООН у світі.

Швейцарія – це не лише країна з вражаючими горами та чистими озерами, але й нація з багатою культурною та історичною спадщиною. Не дарма більшість мандрівників мріє відвідати цю країну хоча б раз у житті [27].

Головна визначна пам'ятка Берна – дзвіниця Цитглоггетурм (XII в.), що служила західними воротами старого міста. Спочатку являла собою оборонну вежу зі стінами товщиною 3 м. Її вигляд перетерпів безліч змін у результаті перебудов у XV-XVIII вв. Східний фасад вежі прикрашають знамениті годинники (1527-1530) роботи Каспара Брукнера. Годинники показують не тільки час, але й день тижня, місяць, знак зодіаку й фази Місяця. Щогодини співає півень і дефілюють фігури ведмедів і казкових істот [27].

Палац націй – це величезний комплекс, що за площею рівняється з Версальським палацем і був зведений у 1936 році. З 1946 року він служить штаб-квартирою ООН, що спадкує на традиції Ліги Націй, заснованої у Женеві в 1920 році. Програма екскурсій до Палацу націй включає відвідування величних залів, де велися переговори між провідними світовими державами та було укладено багато міжнародних договорів. Відвідувачі також можуть залишити свої відгуки в Книзі миру.

Собор Святого Петра, розпочатий у 1160 році і завершений у 1232 році, перейшов від романського стилю до готичного у процесі будівництва. У XVIII столітті до нього були додані фронтон з греко-римськими колонами і купол, натхнені Пантеоном у Римі. Після Реформації цей собор став одним з головних храмів протестантського світу. Під ним знаходиться одне з найбільших археологічних розкопок у сучасній Європі.

Гроссмюнстер, збудований у романському й готичному стилях, має дві триповерхові вежі й розташований на терасі над Limmatquai, на правому березі річки. Його будівництво тривало з 1090 до початку XIV століття. Згідно з переконаннями Цвінглі, Гроссмюнстер має суворий, без розкішних узорів вигляд.

Шістсот швейцарських музеїв чекають своїх відвідувачів у будь-який час року. Найбільш популярні з них – Швейцарський історичний музей у Цюріху й музеї мистецтв Базеля, Берна, Женеви й Цюріха.

Музей Мистецтва та Історії у Женеві є єдиним у своєму роді енциклопедичним музеєм Швейцарії, де представлені артефакти й досягнення західної культури. Серед видатних експонатів музею можна відзначити найбільшу колекцію Єгипетського мистецтва і збірку мудрої зброї з початку XVII століття.

Музей образотворчого мистецтва є одним з ключових музеїв мистецтв у Європі, зосередженим переважно на XIX і XX століттях. Заснований у вікторіанську епоху, музей був перебудований у 1976 році. Тут представлені шедеври швейцарського скульптора й художника Джакометті, а також колекція

робіт у стилі модерн, включаючи твори відомих майстрів, таких як Боннар, Маріні, Мондріан, і Пікасо.

Народна архітектура. Через різні традиції, клімат і будівельні матеріали села в кожному регіоні сильно відрізняються один від одного. Кожен регіон Швейцарії розробив власний стиль народної архітектури, щоб відповідати цим чинникам. Починаючи з XI століття багато господарських споруд стали об'єднуватися в єдині багатоцільові господарські будівлі. Фермерські будинки тепер часто містили житлові приміщення, комори, стійла та сховища для кормів під одним дахом, але ізольовані стінами. Після 1500 року зовнішній декор став дедалі помітнішим як у дерев'яних, і на кам'яних будинках. Фасадний декор досяг свого піку у 17 та 18 століттях [10, с. 120].

У західній Швейцарії та горах Юра більшість будинків було збудовано з каменю через обмежені запаси деревини. Однак у північній Швейцарії та Бернському Середньому регіоні через велику кількість деревини більшість будівель була або повністю дерев'яною, або дерев'яною з кам'яним фундаментом. В обох регіонах до 15 століття місцевий стиль розвинувся в багатоповерхове багатоцільове житло з тваринами, кормом, коморами та житловими приміщеннями під одним дахом. Будинки у високих горах Юра були побудовані з маленькими вікнами, щоб захистити їх від зимового вітру та снігу, тоді як будинки на більш помірному швейцарському плато зазвичай мали світліші стіни та великі вікна [10, с. 121].

На північному сході вздовж річки Рейн будівництво фахверків було завезено з південної Німеччини і поступово поширилося в східні Мідлендс. Інші будинки були збудовані зі складених один на одного дощок, як, наприклад, у прикладі з Віла нижче. Незважаючи на різні будівельні матеріали, багатоповерхові замські будинки з'явилися на північному сході та сході Швейцарії приблизно в той же час, що й на заході. У 16 столітті обмеження на будівництво та зростання виробництва домашнього текстилю призвели до створення Flarz, комплексу невеликих квартир, створених за рахунок розширення існуючих будівель у Цюрихському Оберланді.

У передгір'ях Альп скотарство та молочне тваринництво були поширені після другої половини 13 століття, що призвело до іншого стилю. На відміну від північнішої підсобки, тут будинок і комору залишалися окремими. Як правило, кожна з них була побудована як проста блокова конструкція з важких квадратних балок. Фронтонні кінці часто мають вікна та захищені великими карнизами. У Бернському Оберланд кінці фронтонів часто багато прикрашені. Дизайн залишався в основному незмінним з 12 по 19 століття і будується досі. Чіткої межі між жителями Швейцарського плато та окремими спорудами передгір'їв немає, тому в одному селі можуть бути обидва види конструкцій [11, с. 58].

У Валі вся долина спочатку була франкомовною до 13 століття, коли верхня долина була заселена німецькомовними колоністами. Це призвело до різних архітектурних стилів, а також до запозичень з іншої культури. У франкомовній частині кам'яне будівництво значно поширеніше, тоді як у німецькомовній області переважають стилі дерев'яних балок. Однак у районі Валь д'Ільез будинки, як правило, дерев'яні, але з характерним ковзаном даху, який виступає набагато далі, ніж нижня частина даху [11, с. 59].

Народ і традиції. Швейцарська культура відрізняється різноманітністю, що знаходить свій відбиток у різноманітних традиційних звичаях. Багато районах переважає традиційна скотарська культура, а сільській місцевості повсюдно поширені дрібні ферми. Народне мистецтво вирощується в організаціях по всій країні. Швейцарія найбільш безпосередньо проявляється в музиці, танці, поезії, різьбленні по дереву та вишивці.

Альпійська символіка відіграла важливу роль у формуванні історії Швейцарії та швейцарської національної ідентичності. Альпійське землеробство має довгу історію. Вважається, що пасовища над лінією дерев оброблялися ще 4000 року до нашої ери. Виробництво сиру влітку дозволяло людям зберігати молоко та робити запаси на довгі зимові місяці. Практика альпійського землеробства породила різні звичаї, такі як святкові ходи вгору в

Альпи та вниз з гір, заклики до молитви, карнавал «Älplerhilbi» та обмін сиром «Chästeilet» [17].

Романтичний альпійський спосіб життя, пов'язаний із важкою фізичною працею та простотою життя, особливо приваблював міських жителів як удома, так і за кордоном. Багато альпійських районів та гірськолижні курорти приваблюють відвідувачів зимовими видами спорту, а влітку – пішим туризмом та/або катанням на гірських велосипедах. Спокійніші сезони – весна і осінь.

Їжа у Швейцарії – це суміш впливів різних країн. Він поєднує у собі кухні своїх сусідів та створює з них місцеву кухню з місцевими інгредієнтами. Є кілька страв та фірмових страв, таких як фондю, Älplermagronen та шоколад, які типові для Швейцарії. Швейцарія є батьківщиною майже 350 різних сортів ковбас. Окрім добре відомих класичних вин, Швейцарія пропонує унікальне задоволення від дегустації нових видів вин та розвитку місцевих сортів.

У Швейцарії багато звичаїв, які прив'язані до календаря, значно різняться залежно від сезону та регіону. Більшість швейцарських фестивалів мають язичницьке походження або мають релігійний зв'язок, вигнання зими, злих духів та демонів є частиною традиції. Інші свята нагадують про історичні події, такі як важливі перемоги в історичних битвах [17].

Деякі фестивалі, що відзначаються у швейцарських селах, засновані на стародавніх традиціях та відображають хід сільськогосподарського року, наприклад, збирання виноградарів навесні, сходження та спуск до Альп у літні місяці, а також винні фестивалі, фестивалі сиру Chästeilet і карнавали Älplerhilbi восени. Оскільки взимку у фермерів було менше справ, ніж у інші сезони, у цей час було більше свят та звичаїв.

Отже, Швейцарія славиться своєю різноманітною історією та культурною спадщиною, які виявляються у старовинних містах та селах країни. Історико-культурні чинники відіграють ключову роль у розвитку сільського туризму Швейцарії. Збережені традиційні сільські поселення, багаті сільськогосподарські традиції, численні культурні фестивалі та події, історичні маршрути та пам'ятки, а також зусилля зі збереження культурної спадщини

роблять швейцарські села привабливими для туристів з усього світу. Кожен регіон країни пропонує унікальний досвід, що дозволяє відвідувачам зануритися в історію та культуру, насолоджуючись при цьому природною красою Швейцарії. Таким чином, сільський туризм у Швейцарії не лише сприяє економічному розвитку сільських регіонів, але й допомагає зберегти та популяризувати культурну спадщину, забезпечуючи її передачу наступним поколінням.

2.3. Соціально-економічні чинники

Перспективне місцезонашування Швейцарії, приємний клімат, обширні ліси та свіже гірське повітря сприяють розвитку туристичної та відпочинкової сфери у країні, що становить важливу частину її економіки. Перед пандемією у 2019 році Швейцарія пережила пік туризму, досягнувши історичного максимуму. Тоді цей сектор складав 2,9% ВВП та мав безпосередньо зайнятою 173 703 осіб, що відповідало 4,2% загальної зайнятості в еквіваленті повної зайнятості. У 2020 році внесок туризму у ВВП знизився до 2,2%, а пряма зайнятість зменшилась до 162 766 осіб (в еквіваленті повної зайнятості), що становить 6,3% менше порівняно з попереднім періодом [53].

Як бачимо з таблиці 2.1. у 2019 році у Швейцарії налічувалось 11,8 млн міжнародних туристів, що в 2020 році скоротилося у 3 рази – до 3,7 млн. У 2021 році спостерігалось невелике зростання попиту, але кількість міжнародних туристів все одно залишалася на 63,0% нижче допандемійного рівня (4,4 млн.). У 2021 році на Німеччину припало 33,1% міжнародних ночівель у Швейцарії (порівняно з 18,8% у 2019 році), за нею йшла Франція з 14,2% (7,0% у 2019 році).

Таблиця 2.1.

Внутрішній, в'їзний та виїзний туризм Швейцарії у 2017-2021 рр. [53]

Показник	2017	2018	2019	2020	2021
Внутрішній туризм					
Всього внутрішніх поїздок	76 309	80 020	78 317	62 951	-
Ночівля (туристи)	8 231	8 201	7 765	83191	-
Односторонні відвідувачі (екскурсанти)	68 078	71 819	70 551	54 632	-
Ночівля у всіх типах розміщення	27 768	28 573	29 354	28 260	34 291
Готелі та подібні заклади	16 920	17413	17 922	16 389	20 961
Інші колективні установи	10 848	11 160	11 432	11 871	13 331
В'їзний туризм					
Ночівля (туристи)	11 133	11 715	11 818	3 690	4390
Ночівля у всіх типах розміщення	25 515	26 784	26 880	10 254	11 593
Готелі та подібні заклади	20 473	21 394	21 640	7 341	8 598
Інші колективні установи	5 042	5 390	5 241	2 913	2 995
Виїзний туризм					
Загальна кількість міжнародних відправлень	24 594	26 397	21 360	8319	-
Ночівля (туристи)	16 650	16 735	14 622	6 813	-
Односторонні відвідувачі (екскурсанти)	7 944	9 662	6 737	1 506	-

У період з 2020 по 2023 роки федеральне фінансування розвитку туризму в Швейцарії складало 230 мільйонів швейцарських франків, з яких 30 мільйонів швейцарських франків призначені через програму Innotour для підтримки інновацій. Кількість ночівель у готелях у 2020 році зменшилася на 40%, склавши 23,7 мільйона (з них на 66% знизилася кількість ночівель за кордоном і лише на 8,6% в середині країни). Особливо сильно впав міський туризм: у 2020 році кількість ночівель раптово зменшилася майже на 60%. Швейцарія спостерігала високі показники внутрішнього туризму завдяки альпійським напрямкам. У 2021 році загальна кількість ночівель внутрішніх туристів досягла 34,3 мільйона, що є на 16,8% більше, ніж до початку пандемії [53].

У 2020 році Швейцарія заробила близько 2,99 мільярдів доларів США лише у сільському туризмі, що відповідає 0,4 % її валового внутрішнього продукту та приблизно 3 % усіх доходів від міжнародного туризму у Західній

Європі. У 1995 р. доходи від туризму становили 6,35 млрд. дол. США, або близько 1,7% валового національного продукту.

На той час це відповідало приблизно 4,95 мільйонам туристів та приблизно 1635 долларам США на людину. За 25 років залежність країни від туризму дещо знизилася. До спалаху пандемії COVID-19 обсяг продажів становив 12,26 мільярда долларів, що становить 2,9 % ВВП. Таким чином кожен відвідувач витратив на відпочинок у Швейцарії в середньому 1799 долларів [22].

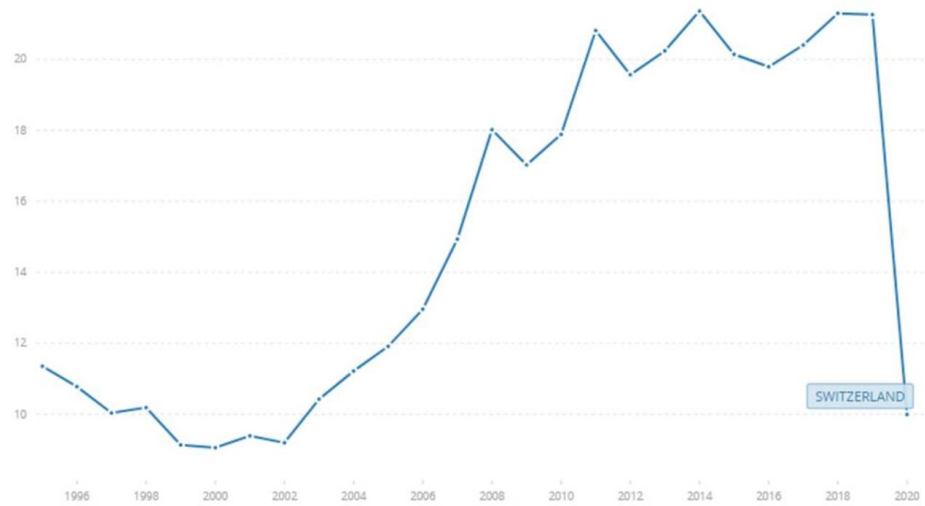

Рис. 2.7. Надходження від сільського туризму в Швейцарії протягом 1996-2020 рр, млрд.дол [22].

У 2020 році через пандемію загальний туристичний попит різко впав на 26,7%. Для всіх секторів, що задіяні в формуванні туристичного продукту – розвиток був негативний.

Дуже суттєвим було зменшення в секторі розміщення (-38,7%), меншим, в секторі харчування – в ресторанах (-22,8%). Падіння пасажиропотоку також особливо помітне на 40,9% [22].

Розвиток сільського туризму з високим рівнем сервісу є головною передумовою для просування іміджу Швейцарії на міжнародних туристичних ринках. Туристичні фірми Швейцарії активно пропагують та використовують в своїй діяльності унікальний історико-культурний потенціал країни. Місцеві жителі країни є активним учасниками сільського туризму. Вони демонструють високу активність і зацікавленість туристичними подорожами. Загальна

тенденція до підвищеної цікавості до культурного та історичного компоненту туризму в Швейцарії обумовлена зростанням рівня освіти населення, потребами знати не тільки історію та культуру інших народів, але й власну.

Економічна спроможність населення здійснювати поїздки різної тривалості є важливим чинником для стабільного розвитку сільського туризму.

У 2020 році 74,5% постійного населення була задіяна у сільському туризмі. Здійснено 15,1 млн поїздок з ночівлею.

Витрати внутрішніх туристів протягом 2019-2021 рр. практично не змінилися: 2019 – 25,8 млрд шв. фр; 2020 – 20,2 млрд шв. фр; 2021 – 25,2 млрд шв. фр. Витрати внутрішніх туристів зросли з 55% у 2019 році до 73% у 2021 році через коронавірусну хворобу [25].

Сільський туризм у Швейцарії відіграє важливу роль у швейцарській економіці, створюючи робочі місця та генеруючи доходи, особливо для сільських районів. Ось деякі ключові моменти щодо зайнятості сільського населення у туризмі Швейцарії:

Кількість робочих місць:

1. Сільський туризм безпосередньо створює близько 40 000 робочих місць у Швейцарії.
2. Ця цифра значно збільшується, якщо врахувати непрямі та індуковані робочі місця, які підтримуються сільським туризмом, досягаючи 120 000.
3. Сільський туризм є важливим джерелом доходу для сільських жителів, особливо для фермерів та їхніх сімей.

У Швейцарії фантастична транспортна система, швидкі та лякаючі пунктуальні поїзди, чисті автобуси та півдюжини різних видів гірських транспортних систем, об'єднаних у єдину систему. Автобус та поїзд у Швейцарії доповнюють один одного. Таким чином, майже у всі населені села та міста Швейцарії можна дістатися громадським транспортом. Навіть якщо немає поїзда чи міського транспорту, велика мережа PostBus Switzerland доставить вас туди.

Вплив залучення місцевої громади відіграє вирішальну роль у впливі на розвиток сільського туризму в Швейцарії. Всебічна участь місцевої громади в розвитку туризму не тільки сприяє розвитку почуття власності та гордості, але також забезпечує збереження та відзначення унікальних культурних та екологічних цінностей сільської місцевості.

Державна політика та підтримка є ключовими соціально-економічними факторами, які суттєво впливають на розвиток сільського туризму в Швейцарії. Швейцарія, відома своїм лідером у сфері менеджменту туризму та підготовки кадрів, створила надійну структуру політики для підтримки індустрії туризму.

Активна державна підтримка розвитку зеленого туризму включає такі стимули, як відсутність податку на додану вартість та звільнення від доходів, отриманих від туристичної діяльності. Ця підтримуюча політика створює сприятливе середовище для процвітання проектів сільського туризму, залучення інвестицій, сприяння інноваціям і забезпечення стійкості туристичних ініціатив. Крім того, можуть бути впроваджені протекціоністські заходи для захисту внутрішнього туристичного ринку та сприяння місцевому економічному розвитку.

Економічна життєздатність проектів сільського туризму є критичним фактором, який впливає на успіх і сталість туристичних ініціатив у Швейцарії. Туризм у Швейцарії має давні традиції та глибоко вкорінений в економічну структуру країни, починаючи з XIX століття [52].

Щоб забезпечити економічну стійкість проектів сільського туризму, важливо оцінити їх фінансову доцільність, ринковий попит і потенціал довгострокової прибутковості. Стратегічно узгоджуючи розвиток туризму з економічними цілями та використовуючи доступні інструменти та практики для екологічного та зеленого туризму, Швейцарія може посилити соціально-економічний вплив сільського туризму на місцеві громади та економіку в цілому.

Одним із значних викликів, з якими стикаються у розвитку сільського туризму в Швейцарії, є питання сезонності та стійкості. У сільській місцевості

часто спостерігається коливання кількості туристів на основі сезонних коливань, причому пікові періоди приваблюють більше відвідувачів, тоді як сезони, що не є піковими, намагаються підтримувати туристичну діяльність і доходи. Ця сезонність може створювати проблеми для сталого розвитку, оскільки підприємствам може бути важко працювати прибутково протягом року.

Крім того, залежність від сезонного туризму може призвести до таких проблем, як перенаселеність у години пік і недостатнє використання ресурсів у періоди, що не є піком. Стійкі практики розвитку сільського туризму мають вирішальне значення для збереження природного середовища, місцевої культури та добробуту громади в довгостроковій перспективі [48, с. 203].

Інфраструктура та доступність є ключовими факторами, які впливають на розвиток сільського туризму в Швейцарії. Сільські райони можуть зіткнутися з проблемами щодо базової інфраструктури, такої як транспортні мережі, варіанти розміщення та рекреаційні заклади. Обмежений доступ до сільської місцевості може стримувати потенційних туристів від відвідування цих територій, впливаючи на загальний туристичний потенціал.

Інфраструктура та доступність відіграють важливу роль у формуванні успіху та розвитку сільського туризму в Швейцарії. Хоча країна може похвалитися добре розвиненою інфраструктурою та транспортними мережами, сільські райони все ще можуть зіткнутися з проблемами щодо доступності та сполучення.

Покращення інфраструктури у віддалених і сільських регіонах має вирішальне значення для покращення загального досвіду відвідувачів, залучення більшої кількості туристів і підтримки місцевої економіки. Вирішення питань, пов'язаних із транспортом, розміщенням та рекреаційними закладами в сільській місцевості, може допомогти розкрити повний потенціал цих регіонів для розвитку туризму. Крім того, інвестиції в проекти сталої інфраструктури можуть сприяти довгостроковій життєздатності сільського туризму в Швейцарії.

Удосконалення інфраструктури та покращення доступності за рахунок кращої мережі доріг, послуг громадського транспорту та цифрового зв'язку може допомогти подолати ці виклики та залучити більше відвідувачів у сільську місцевість. Інвестиції в розвиток інфраструктури мають важливе значення для покращення загального туристичного досвіду та підтримки сталого розвитку сільського туризму в Швейцарії.

Сільський туризм у Швейцарії також стикається з конкуренцією з міськими туристичними напрямками, що може вплинути на ріст і розвиток сільських територій. Міські райони часто мають добре розвинену туристичну інфраструктуру, широкий спектр пам'яток і більшу помітність на світовому ринку туризму. Сільські напрямки мають відрізнитися, підкреслюючи свої унікальні переваги, такі як природна краса, культурна спадщина та автентичний досвід [48, с. 204].

Отже, на розвиток сільського туризму в Швейцарії впливають соціально-економічні фактори, такі як залучення місцевої громади, державна підтримка та економічна життєздатність проектів. Незважаючи на такі труднощі, як сезонність, проблеми з інфраструктурою та конкуренція з міськими напрямками, існують стратегії, які можна реалізувати для сприяння сталому сільському туризму. Сільський туризм у Швейцарії є важливою складовою економіки країни, що базується на взаємодії різноманітних соціально-економічних чинників. Природні ресурси, культурна спадщина, економічний розвиток сільських регіонів, високорозвинена інфраструктура, державна підтримка та екологічна свідомість створюють сприятливі умови для цього виду туризму. Завдяки гармонійному поєднанню цих факторів, сільський туризм не лише приваблює велику кількість туристів, але й сприяє збереженню природних та культурних ресурсів, підтримці місцевих традицій та економічному зростанню малих громад. У підсумку, сільський туризм у Швейцарії виступає як потужний інструмент сталого розвитку, що забезпечує соціально-економічну стабільність сільських регіонів країни.

2.4. Екологічний чинник

Однією з ключових ролей екологічних чинників у розвитку сільського туризму в Швейцарії є охорона природного ландшафту та навколишнього середовища. Унікальний природний клімат Швейцарії та приголомшливі краєвиди приваблюють туристів, які шукають захоплюючих відпочинків на природі.

Захист природної краси сільської місцевості не тільки покращує досвід відвідувачів, але й сприяє загальному добробуту місцевих екосистем і біорізноманіття. Цей акцент на збереженні узгоджується з принципами екотуризму, який зосереджується на відповідальних подорожах до природних територій, одночасно захищаючи навколишнє середовище та підтримуючи місцеві громади [29, с. 32].

Окрім захисту природних ландшафтів, сприяння сталим туристичним практикам також відіграє вирішальну роль у розвитку сільського туризму в Швейцарії. Сталий туризм передбачає відповідальну подорож, яка мінімізує негативний вплив на навколишнє середовище та місцеву культуру, водночас створюючи економічні вигоди для приймаючих громад.

Пропагуючи стійкі практики, такі як зменшення відходів, енергоефективність та збереження культури, Швейцарія може створити більш екологічну індустрію туризму та залучити екологічно свідомих туристів.

Екологічні чинники відіграють важливу роль у розвитку сільського туризму в Швейцарії, сприяючи створенню привабливих умов для відпочинку та оздоровлення туристів. Швейцарія відома своїми мальовничими краєвидами, чистим повітрям, кришталево чистими озерами та горами, що створюють ідеальне середовище для сільського туризму. Основні екологічні чинники, що впливають на сільський туризм у Швейцарії, включають:

1. Чисте повітря та вода: Швейцарія славиться високою якістю повітря та води. Туристи приїжджають сюди, щоб насолодитися чистим повітрям, яке є

важливим фактором для відпочинку та оздоровлення. Чисті озера та річки приваблюють туристів для купання, риболовлі та водних видів спорту.

2. Мальовничі ландшафти: Гірські пейзажі, альпійські луки та густі ліси створюють неповторну атмосферу для туристів. Види на Альпи та мальовничі долини приваблюють відвідувачів для піших прогулянок, велосипедних турів та зимових видів спорту.

3. Біорізноманіття: Швейцарія є домівкою для багатьох рідкісних видів флори та фауни. Туристи мають можливість спостерігати за дикою природою, що є додатковим привабливим фактором для любителів природи.

4. Екологічно чисті продукти: Сільські господарства в Швейцарії часто використовують органічні методи вирощування сільськогосподарських культур та тваринництва. Це приваблює туристів, які цінують екологічно чисті продукти харчування та прагнуть відвідати фермерські ринки.

5. Захист довкілля: Швейцарія має жорсткі закони та регуляції щодо захисту довкілля. Це сприяє збереженню природних ресурсів та підтримці високої якості довкілля, що, у свою чергу, позитивно впливає на розвиток сільського туризму.

Врахування та підтримка екологічних чинників є ключовими для стійкого розвитку сільського туризму в Швейцарії. Туристи цінують можливість відпочити у природних умовах, насолодитися чистим повітрям та водою, а також дослідити унікальну природу цієї країни.

Швейцарська система подорожей допомагає зменшити викиди вуглецю. Швейцарія має найефективнішу систему громадського транспорту у світі – повністю інтегровану повітряну, залізничну та автобусну систему, що живиться в основному чистою гідроелектроенергією. Подорож потягом у Швейцарії виділяє в 20 разів менше CO₂, ніж подорож автомобілем за аналогічним маршрутом [29, с. 33].

Країна має широкий вибір будинків екотуризму, які включають перебування на фермах, готелях і кемпінгах, обладнаних багатьма екологічно

чистими засобами: належна утилізація відходів, використання бездерев'яних систем опалення та оптимізоване планування ресурсів [27].

У 2021 році були заплановані природоохоронні заходи на суму 126865,0 тис. євро, а фактичне спрямування коштів бюджетів усіх рівнів у звітному періоді становить 22476,251 тис. євро (табл. 2.2.) [].

Таблиця 2.2.

Фінансування природоохоронних заходів, тис. грн.

Джерела фінансування	Заплановано на 2021 рік	Фактично профінансовано за 2021 року	% фінансування
Державний бюджет	2300,0	500,0	22%
Обласний бюджет	4284,0	4074,001	95%
Бюджети міст і районів, вт.ч.:	7831,578	3010,438	38%
місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища	947,016	809,173	83%
Власні кошти	6785,7	7095,44	105%
Залучені кошти	7796,372	7796,372	100%

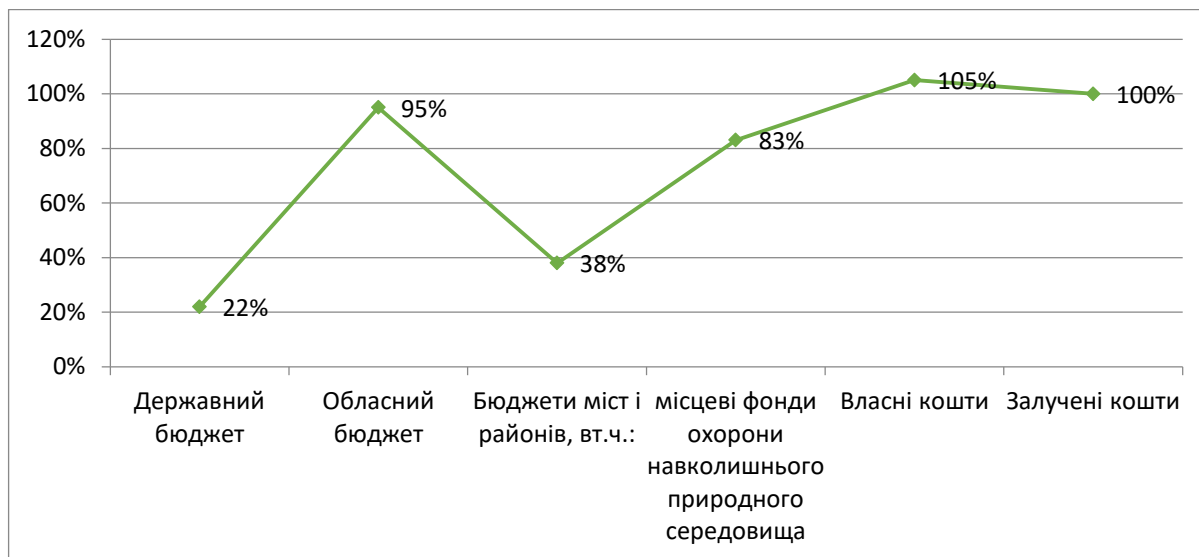

Рис. 2.1. Фінансування природоохоронних заходів, тис. євро.

За даними обласного управління статистики, у 2021 році в атмосферу потрапило 1,6 тис. тонн шкідливих речовин. Порівняно з минулим роком зріс загальний обсяг шкідливих речовин, що надходять в атмосферне повітря внаслідок використання стаціонарних джерел викидів на 0,2 тис. тонн.

Відповідно залишились незмінними щільність викидів 0,1 тонн на 1 км² та шкідливі речовини, які припали на одну особу, що становили 1,5 кг.

Внаслідок збільшення навантаження пересувних та стаціонарних джерел на атмосферне повітря погіршується якість навколишнього середовища та санітарний стан території, реєструється перевищена концентрація забруднюючих речовин.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2017-2021 роках наведені в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3.

Динаміка викидів в атмосферне повітря, тис. т.

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис.т.		Щільність викидів у розрахунку на 1 кв.км, кг	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг	Обсяг викидів на одиницю ВРП, тис.т/млн.г рн.	
	Всього	у тому числі				
		стаціонарним и джерелами				пересувним и джерелами
2017р	*	1,1	*	100,0	2,9	0,0001
2018р	*	1,1	*	100,0	1,9	0,00008
2019р	*	1,3	*	100,0	2,1	0,00007
2020р	*	1,0	*	52,0	1,9	0,000001
2021р	*	1,6	*			**

У 2021 році профінансовано обласний фонд охорони навколишнього природного середовища в сумі 400 тис. євро та кошти місцевого бюджету в сумі 189 тис. євро, проведено заходи, спрямовані на зменшення шкідливих викидів в атмосферне повітря.

Уряд Швейцарії затвердив мету: до 2050 року викиди парникових газів має бути знижено до «чистого нуля» (net zero) і країна повинна досягти кліматично нейтрального стану.

Це відповідає міжнародно узгодженим завданням щодо обмеження глобального потепління максимум 1,5°C (від доіндустріального рівня), зазначається в заяві уряду.

При підписанні Паризької угоди Швейцарія взяла на себе зобов'язання знизити до 2050 року викиди вуглецю на 70-85 % від рівня 1990 року.

З посиланням на останні документи МГЕЗК, у яких ідеться про те, що глобальне потепління на більш ніж $1,5^{\circ}\text{C}$ також може призвести до серйозних змін екосистеми, уряд вирішив, що «Швейцарія не має викидати більше парникових газів, ніж може бути поглинуто природним шляхом або за допомогою технічних засобів».

У Швейцарії викиди CO_2 від транспорту, будівель і промисловості до 2050 року можуть бути скорочені на 95 % завдяки вже наявним технологіям і використанню відновлюваних джерел енергії. Існує також потенціал для скорочення викидів парникових газів, особливо метану та оксидів азоту, вироблених у сільському господарстві. Крім того, частиною стратегії стане скорочення викидів, вироблених в інших країнах (вірогідно, це стосується «компенсаційних механізмів»).

Для компенсації решти викидів разом із природними поглиначами CO_2 (такими, як ліси і ґрунт) в майбутньому планують використовувати технології, які назавжди видаляють парникові гази з атмосфери і зберігають їх. Швейцарська промисловість і дослідження відіграють важливу роль у розвитку цих технологій, зазначає уряд.

Таким чином, Швейцарія приєдналася до вже досить великого переліку країн, які взяли на себе аналогічні зобов'язання.

Отже, екологічні чинники відіграють вирішальну роль у розвитку сільського туризму в Швейцарії, забезпечуючи привабливі умови для відпочинку та оздоровлення туристів. Швейцарія визнана однією з глобальних екологічних лідерів. Кожна поїздка до Швейцарії є екологічною, завдяки увазі влади до збереження природних ресурсів та впровадженню інноваційних екотехнологій. Кантон Берн виявляється одним з найконкурентоспроможніших регіонів країни, який зберігає свої лідерські позиції в екотуризмі, і його захоплюючі місця кожного року набирають все більшу популярність серед туристів. Таємниця успіху туристичного розвитку Швейцарії полягає у її бережному ставленні до природи.

РОЗДІЛ 3. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В ШВЕЙЦАРІЇ

3.1. Географія сільського туризму в Швейцарії

Сільський туризм охоплює діяльність, у якій сільські жителі надають послуги відпочиваючим на основі своїх ферм або сільських місць. Ця форма туризму відіграє життєво важливу роль у сприянні сталому розвитку сільських територій, стимулюючи економічне зростання, зберігаючи культурну спадщину та сприяючи збереженню навколишнього середовища.

Сільський туризм у Швейцарії виділяється завдяки своїм унікальним особливостям і пропозиціям, які приваблюють туристів, які шукають справжнього досвіду в природних умовах.

Досвід сільського туризму в країні включає проживання в котеджах, дослідження Альп, відвідування історичних замків і участь у діяльності зеленого туризму, яка сприяє сталому розвитку та екологічним практикам. Це поєднання природної краси, культурної спадщини та ініціатив сталого туризму сприяє привабливості Швейцарії як головного місця для любителів сільського туризму, які шукають спокою та занурення у сільське життя [3, с. 77].

Економічний і соціальний вплив сільського туризму в Швейцарії є значним, він сприяє створенню робочих місць, отриманню доходів і загальному добробуту сільських жителів. Як країна з давніми туристичними традиціями, що сягають 19-го століття, Швейцарія диверсифікувала свою економічну діяльність, включивши туризм як одну з ключових галузей, поряд з виробництвом, банківською справою та страхуванням.

Зростання сільського туризму не тільки стимулює місцеву економіку, але й відіграє вирішальну роль у збереженні культурної спадщини, сприянні сталим практикам і відродженню сільських громад. Вивчаючи та впроваджуючи успішні моделі з усього світу, Швейцарія продовжує використовувати потенціал сільського туризму для стимулювання економічного розвитку та підвищення якості життя сільського населення.

Найкращі місця для поїздки до Швейцарії – це чарівні села з чудовими скелястими краєвидами на гірську місцевість, що перемежуються мальовничими селами, що обіймають дно долини. Ці невеликі містечка є воротами у цей альпійський рай для туристів влітку та лижників узимку [5, с. 98].

Першокласні туристичні напрямки, такі як Гріндельвальд у Бернському Оберланді, Верб'є у Валі, Тітліс у центральній Швейцарії та регіон Берніна в Енгадіні, розташовані у високих Альпах. У Швейцарських Альпах є кілька особливо високих і тому безпечних для снігу гірськолижних курортів, таких як Церматт, Санкт-Моріц, Верб'є, Кран-Монтана, Андерматт, Гріндельвальд, Ароза та Саас-Фе [5, с. 99].

Популярні напрямки сільського туризму. Швейцарія об'єднує багато різних регіонів на такій невеликій території з неповторним шармом, яким можна насолодитися. Гори та рівнини, схід та захід, франко- та німецькомовні села по всій Швейцарії трохи відрізняються. У деяких місцях здається, що турист знаходиться в південних краях [22].

Варто відвідати безліч невеликих швейцарських сіл, у тому числі: Арау, Аппенцелль, Аскона, Беллінцона, Біль, Кур, Еставайєр, Фрайбург, Локарно, Мартіньї, Рапперсвіль-Йона, Невшатель, Санкт-Галлен, Сіттен, Золотурн, Тун, Веве-Веве, Шаффхаузен, Швіц.

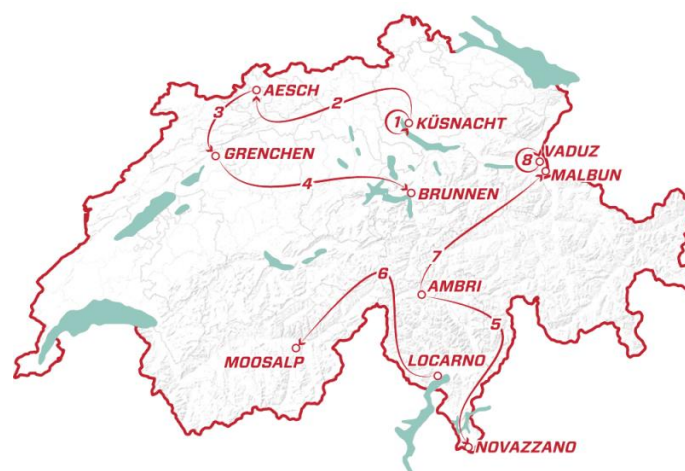

Рис. 3.1. Маршрути селами Швейцарії

Система подорожей поїздом Швейцарією поєднує найкрасивіші панорамні лінії в один унікальний маршрут. Немає визначеного напрямку чи тривалості. Залізничні маршрути Швейцарії є одними із найкрасивіших залізничних маршрутів у світі. Вони є частиною спадщини та історії країни. Вони проходять через найвеличніші гірські пейзажі, ідилічні долини та села; вздовж кришталево чистих озер і льодово-блакитних льодовиків [22].

Крім того, такі ініціативи, як перебування на фермі, пропонують відвідувачам, особливо дітям, можливість відчувати сільське життя з перших вуст, залишаючись у місцевих сім'ях, доглядаючи за домашніми тваринами та беручи участь у активних іграх на природі.

Такі нагороди, як «Смак Швейцарії від SWISS» і «Традиції», підкреслюють прихильність Швейцарії підтримувати екологічно чисті практики та підтримувати місцеві громади. Наголошуючи на зеленому туризмі та сталому розвитку в сільській місцевості, Швейцарія не лише приваблює екологічно свідомих мандрівників, але й сприяє довгостроковому збереженню своїх природних ресурсів і традицій. Завдяки просуванню сільського туризму Швейцарія диверсифікує свою економіку, створює попит на місцеві товари та послуги та сприяє створенню додаткових джерел доходу для сільських громад, підкреслюючи взаємовигідний зв'язок між туризмом і сталим розвитком.

Такі стратегії, як сприяння екологічно чистим практикам, підвищення готовності до стихійних лих та адаптація до сезонних змін, які змінюються, є важливими для забезпечення стійкості та довголіття сільського туризму в Швейцарії [36].

Щоб забезпечити сталий розвиток і зростання сільського туризму в Швейцарії, необхідно впроваджувати стратегії, які надають пріоритет збереженню навколишнього середовища, залученню громади та економічному процвітанню.

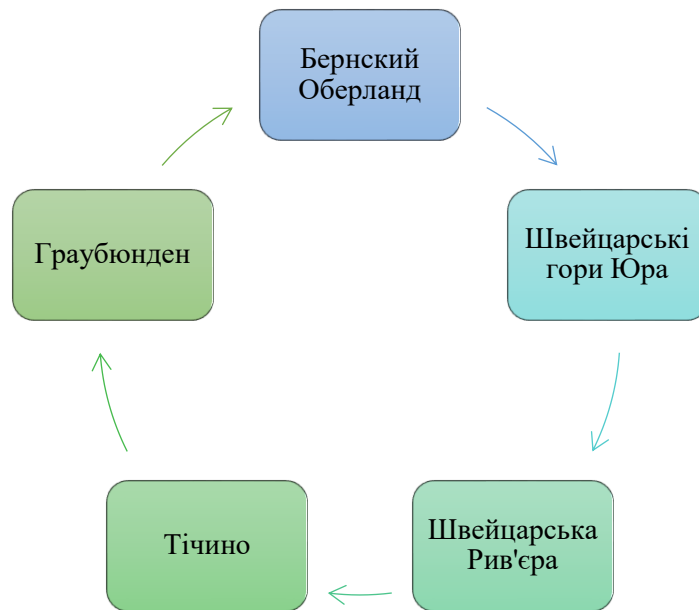

Рис. 3.2. Туристично-рекреаційні райони сільського туризму Швейцарії

Основні туристично-рекреаційні райони сільського туризму Швейцарії:

1. Бернский Оберланд: Цей мальовничий регіон, розташований у центральній Швейцарії, відомий своїми вражаючими гірськими пейзажами, зеленими долинами та кристально чистими озерами. Тут можна насолодитися пішими прогулянками, їздою на велосипеді, риболовлю, веслуванням та іншими видами активного відпочинку. Також у цьому регіоні є багато чарівних сіл, де можна познайомитися з традиційним швейцарським способом життя.

2. Швейцарські гори Юра: Цей гірський масив, розташований на північному заході Швейцарії, пропонує безліч можливостей для піших прогулянок, їзди на велосипеді та спелеології. Тут також є багато мальовничих сіл, де можна скуштувати місцеві продукти та познайомитися з місцевою культурою.

3. Швейцарська Рив'єра: Цей регіон, розташований на південному березі Женевського озера, відомий своїми м'яким кліматом, мальовничими пейзажами та численними виноградниками. Тут можна насолодитися круїзом по озеру, відвідати винні заводи, а також дослідити численні історичні міста та села.

4. Тічино: Цей італомовний регіон, розташований на півдні Швейцарії, пропонує унікальне поєднання швейцарської та італійської культур. Тут можна насолодитися мальовничими гірськими пейзажами, смачною їжею та розслабленою атмосферою.

5. Граубюнден: Цей гірський регіон, розташований на сході Швейцарії, відомий своїми вражаючими гірськими пейзажами, льодовиками та численними озерами. Тут можна насолодитися пішими прогулянками, їздою на велосипеді, катанням на лижах та сноуборді, а також іншими видами активного відпочинку.

Географія сільського туризму в Швейцарії вражає своєю різноманітністю та привабливістю для туристів з усього світу. Основні регіони, де розвивається сільський туризм:

1. Альпійські регіони: Швейцарія славиться своїми величезними Альпами, що приваблюють любителів гірського туризму, сходжень на вершини, лижників та сноубордистів. Тут можна знайти найбільші та найвідоміші гірськолижні курорти у світі, такі як Зермат, Давос, Саас-Фе, Ленцерхайде та інші.

2. Предальпійські регіони: Менш високі гірські хребти передальпійської Швейцарії також приваблюють туристів. Тут можна насолоджуватися живописними пейзажами, відвідувати старовинні села та ферми, де можна ознайомитися з місцевими традиціями, смакувати національні страви та придбати різноманітні ремесла.

3. Озера та долини: Швейцарія має численні прекрасні озера, такі як Женевське озеро, Цюрхенське озеро, озеро Констанц та багато інших. Біля цих озер розташовані затишні села та міста, які пропонують туристам різноманітні варіанти для активного відпочинку, водних розваг та відвідування культурних пам'яток.

4. Регіони фермерського туризму: В сільських районах Швейцарії розвинута галузь фермерського туризму. Тут туристи можуть відвідати ферми,

де вирощують сільськогосподарську продукцію, доглядати за тваринами, брати участь у сільських роботах та спробувати свіжі місцеві продукти.

5. Культурні центри: Міста Швейцарії, такі як Цюрих, Базель, Берн, Люцерн, Женева та Лозанна, відомі своєю багатою культурною спадщиною. Тут можна відвідати музеї, галереї, театри, концертні зали та інші культурні заклади.

Таким чином, географія сільського туризму в Швейцарії дозволяє туристам насолоджуватися як гірськими пейзажами, так і культурними та сільськими враженнями, що робить цю країну привабливою для подорожей у будь-який сезон.

Отже, Швейцарія, завдяки своїй різноманітній географії та культурному багатству, пропонує туристам унікальний досвід сільського туризму. Від Альп до озерних долин, від фермерських сіл до великих міст, кожен мандрівник може знайти щось цікаве та неповторне. Швейцарія відома своєю гостинністю, збереженими традиціями та високим рівнем сервісу, що робить її одним із найпопулярніших напрямків для любителів активного відпочинку та культурних подорожей.

3.2. Проблеми та перспективи розвитку сільського туризму в Швейцарії

Однією з головних проблем, з якими стикається розвиток сільського туризму в Швейцарії, є обмежена інфраструктура та зручності, доступні в сільській місцевості. На відміну від міських туристичних напрямків, у сільській місцевості часто не вистачає необхідних засобів, щоб задовольнити потреби та очікування туристів. Це обмеження може включати: недостатню можливість розміщення; відсутність громадського транспорту; обмежені заклади харчування та розваги [43].

Відсутність необхідної інфраструктури може перешкоджати розвитку сільського туризму та стримувати потенційних відвідувачів від вибору сільської місцевості як бажаного місця подорожі. Усунення цих прогалин в

інфраструктурі має вирішальне значення для покращення загального туристичного досвіду в сільській місцевості Швейцарії та залучення ширшого кола туристів, зацікавлених у дослідженні природної краси та культурної спадщини країни.

Ще одним серйозним викликом у розвитку сільського туризму в Швейцарії є сезонний характер туризму в сільських регіонах. На відміну від міських районів, які можуть приваблювати туристів цілий рік, у сільській місцевості кількість відвідувачів часто коливається в залежності від сезонності. Факторами сезонного характеру сільського туризму є: погодні умови, що впливають на активний відпочинок; сільськогосподарські цикли, що впливають на фермерський туризм; обмежені атракціони в приміщенні в певні пори року. Сезонність сільського туризму створює проблеми для підтримки бізнесу та можливостей працевлаштування в сільській місцевості протягом року. Пошук способів просування непікового туризму, урізноманітнення пам'яток і пропозиції цілорічної діяльності може допомогти пом'якшити вплив сезонності та створити більш стабільну індустрію туризму в сільській місцевості Швейцарії.

Окрім обмежень інфраструктури та сезонних коливань, сільський туризм у Швейцарії стикається з конкуренцією з боку міських туристичних напрямків. Міські райони часто мають добре налагоджені сектори туризму, що пропонують широкий спектр пам'яток, зручностей для відвідувачів. Конкуренція з боку міських напрямків створює виклики для сільського туризму в Швейцарії, зокрема: залучення туристів подалі від міських центрів; ефективний маркетинг сільських напрямків для цільової аудиторії. Щоб подолати конкуренцію з боку міських туристичних напрямків, сільські райони Швейцарії можуть зосередитися на просуванні своїх унікальних переваг, таких як незаймані природні ландшафти, автентичний культурний досвід і спокійне середовище. Підкреслюючи явні переваги сільського туризму та висвітлюючи переваги спокійного відпочинку на природі, можна залучити туристів, які прагнуть більш спокійного та захоплюючого досвіду подорожі [50, с. 32].

Проблеми розвитку сільського туризму в Швейцарії

1. Збереження культурної спадщини: Збільшення кількості туристів може призвести до деградації культурних об'єктів та традиційних сільських структур.

2. Екологічний вплив: Туристичні потоки можуть негативно впливати на навколишнє середовище, спричиняючи забруднення, ерозію ґрунтів та порушення екосистем.

3. Інфраструктурні виклики: Сільські райони часто мають недостатньо розвинену інфраструктуру для прийому великої кількості туристів. Це включає транспорт, житло та комунальні послуги.

4. Конкуренція з міським туризмом: Міські туристичні напрямки можуть затьмарювати сільські, залучаючи більшу частку туристів через наявність більш розвиненої інфраструктури та ширшого спектру розваг [50, с. 33].

Швейцарія з її мальовничими ландшафтами та багатою культурною спадщиною має величезний потенціал для сталого розвитку туризму, особливо в сільській місцевості. Добре розвинена індустрія туризму в країні, яка бере початок у 19 столітті, забезпечує міцну основу для подальшого зростання та диверсифікації досвіду сільського туризму. Швейцарія може запропонувати туристам унікальні та екологічно свідомі можливості для подорожей.

Практики сталого туризму, такі як просування екологічно чистого житла, підтримка місцевих зусиль щодо збереження природи та заохочення відповідальної поведінки відвідувачів, можуть допомогти зберегти природні ресурси Швейцарії, одночасно забезпечуючи економічні вигоди для сільських громад.

Однією з ключових можливостей для розвитку сільського туризму в Швейцарії є наголошення на природному та автентичному досвіді.

Сільські райони Швейцарії пропонують ідеальне місце для справжньої зустрічі з природою, включаючи такі види діяльності, як походи, спостереження за дикою природою та перебування на фермі. Демонструючи

незаймані ландшафти країни, традиційний спосіб життя та унікальну спадщину, оператори сільського туризму можуть залучити відвідувачів. Прийняття сталого розвитку та автентичності може виділити Швейцарію як провідний напрямок як для любителів природи, так і для дослідників культури [53].

Співпраця з місцевими громадами відіграє вирішальну роль в успішному розвитку сільського туризму в Швейцарії. Залучаючи мешканців і залучаючи їх до туристичних ініціатив, місцеві підприємства можуть створювати автентичні та захоплюючі враження, які підкреслюють культурну спадщину та традиції регіону [29, с. 32].

Культурні обміни між туристами та місцевими жителями не тільки збагачують досвід подорожі, але й сприяють збереженню та просуванню різноманітної культурної самобутності Швейцарії. Заохочення участі громади, підтримка місцевих ремісників і підприємств, а також сприяння міжкультурному взаєморозумінню можуть підвищити загальну якість пропозицій сільського туризму та створити стійкі економічні можливості для сільських громад.

У Швейцарії вжито низку заходів для стимулювання розвитку сільського туризму в різних регіонах країни. Ось деякі з них:

1. Фінансова підтримка:

- Уряд Швейцарії пропонує гранти та кредити фермерам та підприємцям, які прагнуть розвивати сільський туризм.
- Фінансування доступне для таких проектів, як будівництво нових туристичних об'єктів, ремонт існуючих, модернізація фермерських господарств, маркетингові кампанії та навчання персоналу.

2. Просування та маркетинг:

- Швейцарська національна туристична організація (Switzerland Tourism) активно просуває сільський туризм як важливу частину швейцарського туристичного продукту.

- Організація організовує маркетингові кампанії, розробляє веб-сайти та друковані матеріали, а також бере участь у міжнародних туристичних ярмарках.

- Існує також низка регіональних та місцевих туристичних організацій, які просувають сільський туризм у своїх районах.

3. Розвиток продукту:

- У Швейцарії розроблено широкий спектр сільськогосподарських туристичних продуктів, щоб відповідати різним потребам та інтересам туристів.

- До цих продуктів належать проживання на фермах, агротуризм, пішохідні та велосипедні маршрути, дегустації вин та сирів, фестивалі та культурні заходи.

- Багато фермерів та підприємців також пропонують унікальні враження та заняття, такі як приготування їжі, ремесла та навчання сільськогосподарським навичкам.

4. Підвищення кваліфікації:

- У Швейцарії пропонуються різні навчальні програми для фермерів та підприємців, які прагнуть розвивати свій сільський туристичний бізнес.

- Ці програми охоплюють такі теми, як маркетинг, обслуговування клієнтів, управління гостинністю та ведення бухгалтерського обліку.

- Існує також низка ресурсів, доступних онлайн та через місцеві організації розвитку.

5. Співпраця:

- Існує сильна культура співпраці між фермерами, підприємцями, туристичними організаціями та урядовими органами в Швейцарії.

- Ця співпраця має вирішальне значення для розвитку та просування сільського туризму як стійкого та вигідного сектору економіки.

Завдяки цим зусиллям сільський туризм став важливою частиною швейцарської туристичної індустрії. Він створює робочі місця, стимулює місцеву економіку та допомагає зберегти сільські громади та культуру.

Таким чином, хоча сільський туризм у Швейцарії стикається з певними викликами, він має значний потенціал для розвитку завдяки зростаючому інтересу до екотуризму, підтримці з боку держави та впровадженню інноваційних технологій. Важливо, щоб розвиток відбувався з урахуванням екологічних та культурних аспектів, забезпечуючи збереження природних та культурних ресурсів для майбутніх поколінь.

На 2023-2025 роки пріоритетом політики в Швейцарії є реалізація перелічених вище цілей. З акцентом на цифрову трансформацію стратегія сільського туризму в Швейцарії має чотири основні цілі:

- покращення рамкових умов для сільського туризму. Пріоритезація спрямована на покращення способу координації туристичної політики уряду для максимізації синергії. Інший напрямок полягає у забезпеченні сприятливого для сільського туризму регуляторного середовища. Для цього правила будуть упорядковані, де це можливо, а процеси та процедури на федеральному рівні спрощено;

- сприяння підприємництву з акцентом на підвищення продуктивності, підвищення кваліфікації та компетенції робочої сили, підтримку структурних змін і зміцнення ринку праці в туризмі;

- використовувати можливості цифрової економіки. У Швейцарії була запущена нова онлайн-платформа Switzerland Tourism MySwitzerland.com. З її запуском було досягнуто важливу мету, визначену туристичною стратегією;

- підвищення привабливості туристичної пропозиції та посилення присутності на ринку.

Отже, розвиток сільського туризму в Швейцарії стикається з такими проблемами, як обмежена інфраструктура, сезонні коливання та конкуренція з боку міських напрямків. Швейцарія є лідером у розвитку сільського туризму. Завдяки цілеспрямованим зусиллям уряду, туристичних організацій та самих фермерів, країна пропонує широкий спектр сільськогосподарських туристичних продуктів, що відповідають різним потребам та інтересам туристів. Сільський туризм відіграє важливу роль у швейцарській економіці, створюючи робочі

місця, стимулюючи місцеве економічне зростання та допомагаючи зберегти сільські громади та культуру.

3.3.Можливості застосування досвіду Швейцарії для розвитку сільського туризму в Україні

Швейцарія є яскравим прикладом країни з процвітаючою індустрією сільського туризму, зокрема через її програму «Сільська гостинність». Досвід Швейцарії в організації зеленого туризму отримав міжнародне визнання, яке Україна потенційно може наслідувати для розвитку свого сектору сільського туризму.

Індустрія сільського туризму Швейцарії тісно пов'язана з її репутацією світового лідера в галузі освіти, пов'язаної з готельним менеджментом, гостинністю та туризмом. Акцент на високоякісній освіті в цих галузях не тільки сприяв успіху країни в галузі туризму, але також підвищив загальні стандарти обслуговування та досвід гостей у галузі [15, с. 203].

Декілька ключових факторів зіграли вирішальну роль в успіху Швейцарії в сільському туризмі, надавши Україні цінні уроки для розгляду. Акцент Швейцарії на стратегіях брендингу, стійких практиках і досвіді відвідувачів відіграв важливу роль у залученні туристів у сільську місцевість. Зосередженість країни на покращенні загального досвіду відвідувачів у поєднанні з відданістю сталим та екологічно чистим туристичним практикам встановила високий стандарт для розвитку сільського туризму.

Вивчаючи успішні стратегії брендингу Швейцарії та ініціативи сталого туризму, Україна може розширити свої пропозиції щодо сільського туризму та звернути увагу на ширше коло внутрішніх та міжнародних відвідувачів. Крім того, розвиток сільського туризму в Україні може бути прийнятий в

подальшому запровадженню подібних практик і стратегій, які спостерігаються у секторі сільського туризму Швейцарії [15, с. 204].

Вивчення індустрії сільського туризму Швейцарії може дати цінну інформацію для України щодо маркетингових інструментів, тенденцій і стратегій розвитку бізнесу.

Розуміння того, як Швейцарія ефективно продає свої пропозиції сільського туризму, використовує стратегії брендингу та використовує галузеві тенденції, може спрямувати Україну в розробці більш конкурентоспроможної та стійкої моделі сільського туризму. Взнявши уроки з досвіду Швейцарії, Україна може визначити ключові сфери для вдосконалення, покращити свою туристичну інфраструктуру та скористатися зростаючим попитом на досвід сільського зеленого туризму як усередині країни, так і за кордоном [10, с. 119].

Для ефективної адаптації досвіду Швейцарії для розвитку сільського туризму в Україні вкрай важливо спочатку визначити подібності та відмінності між двома країнами. І Швейцарія, і Україна мають сільські території, багаті природною красою та культурною спадщиною, що пропонує потенціал для розвитку сільського туризму [10, с. 120].

Швейцарія відома своєю успішною сільсько-туристичною інфраструктурою, яка може надати важливі вказівки для розвитку сільського туризму в Україні:

1. Інфраструктура та сервіс. Швейцарія вкладає значні зусилля в розвиток сільського туризму, забезпечуючи високий рівень інфраструктури та сервісу. Україні варто вдосконалити мережу гостьових будинків, малих готелів та ресторанів у сільській місцевості.

2. Маркетинг та просування. Швейцарський досвід показує, що ефективний маркетинг та просування можуть збільшити популярність сільського туризму. Україні варто активніше просувати свої сільські місцевості на міжнародному та внутрішньому ринку.

3. Партнерство та співпраця. Швейцарський досвід показує, що партнерство між громадами, бізнесом та урядовими органами є важливим

елементом успіху сільського туризму. Україні варто сприяти співпраці між місцевими громадами, туристичними операторами та іншими зацікавленими сторонами.

4. Збереження культурної спадщини. Швейцарія успішно поєднує туризм зі збереженням своєї культурної спадщини. Україні варто розвивати туристичні маршрути, які включають візити до історичних пам'яток, народних звичаїв та традицій сільського життя.

5. Екологічна стійкість. Україна може взяти на увагу швейцарський досвід у збереженні природних ресурсів та екологічності сільського туризму, щоб забезпечити сталий розвиток цього сектору.

Загалом, імплементація цих ідей та підходів може сприяти розвитку сільського туризму в Україні, зробивши його привабливішим для туристів та сприяючи розвитку місцевих громад.

Реалізація стратегій сталого розвитку сільського туризму в Україні передбачає використання успішних моделей таких країн, як Швейцарія. Зелений туризм, який акцентує увагу на екологічно чистих практиках та автентичному культурному досвіді, набув популярності у всьому світі та може слугувати цінною основою для ініціатив сільського туризму в Україні.

Акцент Швейцарії на практиках сталого туризму, таких як екологічно чисте житло та відповідальне управління туризмом, може надихнути на подібні підходи в сільській місцевості України. Віддаючи пріоритет зусиллям щодо сталого розвитку та збереження природи в розвитку сільського туризму, Україна може залучити сумлінних мандрівників, які шукають автентичний та екологічно свідомий досвід.

Співпраця із зацікавленими сторонами є важливою для розширення можливостей сільського туризму в Україні, спираючись на досвід Швейцарії щодо залучення різних партнерів до розвитку туризму[8]. Успішна інтеграція Швейцарії місцевих громад, підприємств і державних установ в ініціативи сільського туризму стала ключем до стійкості та зростання індустрії туризму.

Сприяючи партнерству та співпраці між зацікавленими сторонами в Україні, такими як місцева влада, туроператори, постачальники послуг гостинності та культурні організації, країна може створити сприятливу екосистему для розвитку сільського туризму. Такий спільний підхід може допомогти забезпечити сталість та успіх ініціатив сільського туризму в Україні, віддзеркалюючи інклюзивну модель розвитку туризму Швейцарії, яка передбачає широку участь [7, с. 90].

Швейцарія є світовим лідером у розвитку сільського туризму, який відіграє значну роль у її економіці та культурі. Україна, маючи схожі природні умови та багаті сільські традиції, має значний потенціал для розвитку цього виду туризму. Вивчення досвіду Швейцарії може допомогти Україні ефективно використати цей потенціал.

Стратегії застосування досвіду Швейцарії для розвитку сільського туризму в Україні:

1. Підтримка фермерських господарств:

- Створення програм фінансування для модернізації фермерських господарств та розвитку агротуризму.
- Надання податкових пільг та інших стимулів для фермерів, які беруть участь в агротуризмі.
- Проведення навчальних програм та семінарів для фермерів з питань ведення агротуристичного бізнесу.

2. Розвиток інфраструктури:

- Будівництво та ремонт доріг, що ведуть до сільських районів.
- Забезпечення доступу до високоякісного Інтернету та мобільного зв'язку в сільській місцевості.
- Побудова та модернізація туристичної інфраструктури, такої як готелі, ресторани, музеї та розважальні центри.

3. Просування сільського туризму:

- Розробка та впровадження маркетингових кампаній, що пропагують сільський туризм в Україні.

- Створення веб-сайтів та онлайн-платформ для бронювання агротуристичних послуг.

- Участь у міжнародних туристичних ярмарках та виставках.

4. Збереження культурної спадщини:

- Підтримка традиційних ремесел та фольклору.

- Захист історичних та культурних пам'яток.

- Розвиток екотуризму та агротуризму, що базується на місцевих традиціях та продуктах.

5. Залучення місцевих громад:

- Залучення місцевих жителів до розвитку та управління агротуристичними проектами.

- Створення робочих місць та стимулювання економічного розвитку сільських районів.

- Підвищення якості життя місцевих жителів.

Отже, досвід Швейцарії у розвитку успішної індустрії сільського туризму дає цінні уроки та ідеї, які можна застосувати для просування сільського туризму в Україні. Вивчаючи швейцарську модель, розуміючи ключові фактори, що сприяють її успіху, та навчаючись на її підході, Україна може адаптувати та впроваджувати стратегії сталого розвитку сільського туризму. Виявлення схожості та відмінностей між Швейцарією та Україною, впровадження ефективних стратегій та співпраця із зацікавленими сторонами матиме вирішальне значення для розширення можливостей сільського туризму в Україні. Завдяки ретельному плануванню, інвестиціям і залученню громад Україна має потенціал для використання своїх сільських ресурсів і природної краси для створення процвітаючої індустрії сільського туризму, яка приносить користь місцевим громадам і приваблює відвідувачів з усього світу.

ВИСНОВКИ

Отже, проаналізувавши сільський туризм Швейцарії, можна зробити висновок:

Сільський туризм є важливою галуззю туризму, яка сприяє розвитку сільських територій, захищає традиційну та культурну спадщину та надає туристам можливість насолодитися природою та справжніми враженнями. Історія сільського туризму сформувалася в другій половині ХХ століття і продовжувала активно розвиватися, ставши популярним вибором відпочинку для місцевих жителів і туристів з усього світу. Його важливість полягає не лише у створенні нових можливостей для туризму, а й у сприянні захисту природного середовища та культурної спадщини.

Сільський туризм пропонує широкий спектр досвіду через різні види та організаційні форми. Сільський туризм забезпечує прямий контакт із природою, навчає сільському господарству та підтримує місцеві громади. Екотуризм сприяє сталим практикам шляхом збереження природних ресурсів і підвищення обізнаності про збереження навколишнього середовища. Однак пригодницький туризм у сільській місцевості стикається з такими проблемами, як забезпечення безпеки, розвиток інфраструктури та збалансування пригодницьких заходів із збереженням природних ландшафтів. Незважаючи на ці виклики, сільський туризм продовжує залишатися цінним способом зв'язку з природою, підтримки місцевої економіки та сприяння сталим практикам на користь як відвідувачів, так і приймаючих громад. Застосовуючи принципи відповідального туризму, сільський туризм може процвітати, зберігаючи красу та унікальність сільських територій для насолоди майбутніх поколінь.

Природно-рекреаційні чинники відіграють ключову роль у розвитку сільського туризму в Швейцарії. Унікальні альпійські ландшафти, численні чисті озера, густі ліси та природні парки створюють ідеальні умови для відпочинку та активного туризму. Високий рівень екологічної свідомості та традиційне сільське господарство забезпечують збереження природних

ресурсів і надають туристам можливість ознайомитися з місцевими культурними та гастрономічними традиціями. Крім того, історичні та культурні пам'ятки додають додаткову цінність відпочинку в сільській місцевості. Таким чином, багатство природних та рекреаційних ресурсів робить Швейцарію привабливим напрямком для сільського туризму, забезпечуючи унікальні враження та гармонійний відпочинок на лоні природи.

Швейцарія славиться своєю різноманітною історією та культурною спадщиною, які виявляються у старовинних містах та селах країни. Історико-культурні чинники відіграють ключову роль у розвитку сільського туризму Швейцарії. Збережені традиційні сільські поселення, багаті сільськогосподарські традиції, численні культурні фестивалі та події, історичні маршрути та пам'ятки, а також зусилля зі збереження культурної спадщини роблять швейцарські села привабливими для туристів з усього світу. Кожен регіон країни пропонує унікальний досвід, що дозволяє відвідувачам зануритися в історію та культуру, насолоджуючись при цьому природною красою Швейцарії. Таким чином, сільський туризм у Швейцарії не лише сприяє економічному розвитку сільських регіонів, але й допомагає зберегти та популяризувати культурну спадщину, забезпечуючи її передачу наступним поколінням.

На розвиток сільського туризму в Швейцарії впливають соціально-економічні фактори, такі як залучення місцевої громади, державна підтримка та економічна життєздатність проектів. Незважаючи на такі труднощі, як сезонність, проблеми з інфраструктурою та конкуренція з міськими напрямками, існують стратегії, які можна реалізувати для сприяння сталому сільському туризму. Сільський туризм у Швейцарії є важливою складовою економіки країни, що базується на взаємодії різноманітних соціально-економічних чинників. Природні ресурси, культурна спадщина, економічний розвиток сільських регіонів, високорозвинена інфраструктура, державна підтримка та екологічна свідомість створюють сприятливі умови для цього виду туризму. Завдяки гармонійному поєднанню цих факторів, сільський

туризм не лише приваблює велику кількість туристів, але й сприяє збереженню природних та культурних ресурсів, підтримці місцевих традицій та економічному зростанню малих громад. У підсумку, сільський туризм у Швейцарії виступає як потужний інструмент сталого розвитку, що забезпечує соціально-економічну стабільність сільських регіонів країни.

Екологічні чинники відіграють вирішальну роль у розвитку сільського туризму в Швейцарії, забезпечуючи привабливі умови для відпочинку та оздоровлення туристів. Швейцарія визнана однією з глобальних екологічних лідерів. Кожна поїздка до Швейцарії є екологічною, завдяки увазі влади до збереження природних ресурсів та впровадженню інноваційних екотехнологій. Кантон Берн виявляється одним з найконкурентоспроможніших регіонів країни, який зберігає свої лідерські позиції в екотуризмі, і його захоплюючі місця кожного року набирають все більшу популярність серед туристів. Таємниця успіху туристичного розвитку Швейцарії полягає у її бережному ставленні до природи.

Швейцарія, завдяки своїй різноманітній географії та культурному багатству, пропонує туристам унікальний досвід сільського туризму. Від Альп до озерних долин, від фермерських сіл до великих міст, кожен мандрівник може знайти щось цікаве та неповторне. Швейцарія відома своєю гостинністю, збереженими традиціями та високим рівнем сервісу, що робить її одним із найпопулярніших напрямків для любителів активного відпочинку та культурних подорожей.

Розвиток сільського туризму в Швейцарії стикається з такими проблемами, як обмежена інфраструктура, сезонні коливання та конкуренція з боку міських напрямків. Швейцарія є лідером у розвитку сільського туризму. Завдяки цілеспрямованим зусиллям уряду, туристичних організацій та самих фермерів, країна пропонує широкий спектр сільськогосподарських туристичних продуктів, що відповідають різним потребам та інтересам туристів. Сільський туризм відіграє важливу роль у швейцарській економіці, створюючи робочі

місця, стимулюючи місцеве економічне зростання та допомагаючи зберегти сільські громади та культуру.

Досвід Швейцарії у розвитку успішної індустрії сільського туризму дає цінні уроки та ідеї, які можна застосувати для просування сільського туризму в Україні. Вивчаючи швейцарську модель, розуміючи ключові фактори, що сприяють її успіху, та навчаючись на її підході, Україна може адаптувати та впроваджувати стратегії сталого розвитку сільського туризму. Виявлення схожості та відмінностей між Швейцарією та Україною, впровадження ефективних стратегій та співпраця із зацікавленими сторонами матиме вирішальне значення для розширення можливостей сільського туризму в Україні. Завдяки ретельному плануванню, інвестиціям і залученню громад Україна має потенціал для використання своїх сільських ресурсів і природної краси для створення процвітаючої індустрії сільського туризму, яка приносить користь місцевим громадам і приваблює відвідувачів з усього світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова А. Ю. Міжнародний туризм. URL: <http://infotour.in.ua/aleks24.htm>.
2. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. Київ: ВПЦ «Київський Університет», 2014. 395 с.
3. Гапоненко Г. І., Парфіненко А. Ю., Шамара І. М. Сільський зелений туризм: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2019. 178 с.
4. Герасимчук З. В. Регіональна політика розвитку рекреаційної сфери: механізм формування та реалізації: монографія. Луцьк: Надстир'я, 2006. 161 с.
5. Горішевський П. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності. Зінько. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2003. 148 с.
6. Грановська В.Г., Бойко В.О. Функціонування екоготелів в Україні як чинник активізації підприємницької діяльності. Економіка АПК. 2020. № 3. С. 57-65.
7. Данилко В.К. Статистика сільського зеленого туризму: розвиток і становлення. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2014_1_9.
8. Досвід підготовки кадрів готельного бізнесу. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/mezhdunarodnyy-opyt-podgotovki-kadrovindustrii-gostepriimstva-kak-osnova-benchmarking-proekta>
9. Зелений туризм з релігієзнавчими родзинками. URL: <http://gazeta.zn.ua>.
10. Іванова В. Г. «Сільський туризм» як категорія науки адміністративного права та законодавства України. Право і суспільство. 2010. № 3. С. 119-125.
11. Калашников І. Гірськолижні курорти Франції й Швейцарії. Туристське країнознавство. Частина 1. Європа. Владивосток: ДВГАЕУ, 1998. 192 с.
12. Кафарський О. В. Договірні відносини в сільському туризмі. Університетські наукові записки. 2010. № 1(33). С. 40-46.
13. Квартальнов В. А., Зорін І. В. Економіка туризму. Фінанси і статистика, 2001. 368 с.

14. Мальська М. П. Основи туристичного бізнесу. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 360 с.
15. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія і практика. К.: Центр учбової літератури, 2007. 424 с.
16. Милашко О. Г. Статистика туризму. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1525/3/Статистика%20туризму.pdf>.
17. Найкращі події Швейцарії. URL: <https://www.myswitzerland.com/en/experiences/events/swiss-top-events/>
18. Організація Wellness Tourism. URL: <https://www.stvfst.ch/en/labels/wellness-destination>
19. Паломницький Шлях Святого Іакова URL: <https://jakobsweg.ch/en/eu/ch/>
20. Панюк Т. П. Аналіз туристичної галузі України в контексті розвитку сільського зеленого туризму. URL: <http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/12473/10.pdf?sequence=1>.
21. Перевалов Б. М. Особливості формування сучасної економічної статистичної системи. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=1234.
22. Перспективи MICE-туризму у Швейцарії. Думки the Switzerland Convention & Incentive Bureau London Office. URL: <https://www.incentivetravel.co.uk/interviews/itcm-interviews/47622-switzerland-a-tiny-country-with-infinite-mice-variety>
23. Про сільський зелений туризм: Законопроект від 05.03.2021 №5206. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71321
24. Про туризм: Закон України. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
25. Програма якості Швейцарського туризму (The Quality Programme of Swiss Tourism). URL: <https://www.stv-fst.ch/en/labels/quality-programme>
26. Релігійні пам'ятки Швейцарії. URL: <https://travel.sygic.com/en>

- 27.Сакральні споруди Швейцарії. URL:
<http://www.sacreddestinations.com/switzerland/sacred-sites>
- 28.Самко О. О. Оцінка туристичного потенціалу регіону та рівня його використання. Зб. наук. пр «Економічні науки». Серія «Регіональна економіка». 2010. Вип.7(27). Ч. 4. С. 129-134.
- 29.Святохо Н. В. Концептуальні основи дослідження туристичного потенцілу регіону. Економіка та управління. 2007. №2. 30-36 с.
- 30.Смолій В. А., Федорченко В. К., Цибух В. І. Енциклопедичний словник-довідник з туризму. К.: Слово, 2006. 372 с.
- 31.Спортивний туризм. Віндсерфінг. URL:
<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/windsurfing>
- 32.Спортивний туризм. Рафтинг. URL: <http://worldtranslation.org/uk/news/5124-rafting-ta-vse-shho-potribnoznati-pro-nogo.html>
- 33.Статистика туристичних прибуттів ВТО. URL: <https://www.unwto.org/statistics>
- 34.Тищук І. В. Регіональні механізми стимулювання підприємництва у сфері сільського зеленого туризму: дис. доктора екон. наук : 08.00.05. Мукачєво, 2018. 292 с.
- 35.Федеральний інститут технологій. URL: <https://ethz.ch/de.html>
- 36.Федерація туризму Швейцарії. Знаки якості. URL: <https://www.stvfst.ch/en>
- 37.Фестиваль повітряних куль у Швейцарії. URL: <http://iz.com.ua/mir/90084-festival-vozdushnyh-sharov-v-shveycarii>
- 38.Фінансові підсумки готельної індустрії Швейцарії за 2019 рік. URL:
<https://business-swiss.ch/2020/03/shvejcarskie-oteli-rekordnuju-pribyl/>
- 39.Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
- 40.Хитра О. Синергетичний контекст туристичного районування в умовах сталого розвитку туристичних дестинацій. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка, (7), 2021. С. 140-151.
- 41.Юрін Ф. Швейцарія – країна відпочинку, але не туризму. Турінформ № 11, 1997.

42. Aplan R., Orton D. The balanced scorecard – measures that drive performance. Harvard Business Review. 1992. 71-80 p.
43. Bern Region. URL: <https://www.myswitzerland.com/en-ch/destinations/bern-region/>.
44. Daniel Bunn, Fiete Seyer. The Long Tail of Tourism. 2019. 49-54 p.
45. Destination Bern. URL: <https://www.madeinbern.com/en/destinations-en/regions/destination-bern>.
46. Eihrich H., The TOWS matrix. A tool for situational analysis, Long Range Planning. 1982. 54-66 p.
47. José Manuel Hernández-Mogollón, José Antonio Folgado Fernández, Paulo Alexandre Oliveira Duarte. Event tourism analysis and state of the art. – European Journal of Tourism, Hospitality and Recreation, Vol. 5. Portugal. 2014. 83–102 p.
48. Laura Klöpping. Health Tourism in Switzerland. Importance and Development Perspectives. Hausarbeit, 2012. 343 p.
49. Rainer Stiller, Geraldine Friedrich, Judith Stofer. MARCO POLO Reiseführer Schweiz, Mairdumont. 2014. 152 p.
50. Sawe, Benjamin Elisha. «Major Religions in Switzerland». 2018. 56 p.
51. Swiss Federal Council TOURISM STRATEGY OF THE SWISS CONFEDERATION. Bern. 2017 30-46 p.
52. Swiss Tourism Federation (STF), Swiss tourism in figures 2018 structure and industry data, 2018. 1-20 p.
53. Switzerland URL: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/a8dd3019-en/1/3/4/35/index.html?itemId=/content/publication/a8dd3019-en&_csp_=dd10a6327bf40b05da33e7fa1f979e3e&itemIGO=oecd&itemContentType=book
54. Tourism. Canton of Bern. URL: https://www.portal.sites.be.ch/portal_sites/en/index/navi/index/portrait/tourism.html.

